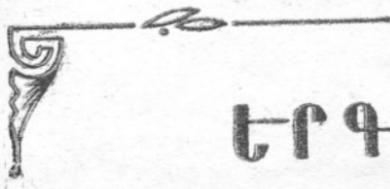

ՍԻՐՎԱԾ ԵՐԳԵՐ

ԵՐԳԱՐԱՆ

1

185/6

«Հ Ա Յ Ս Ս Տ Ա Ն»
ՀՐԱՏԱՐԱԿՁՈՒԹՅՈՒՆ
Ե Ր Ե Վ Ա Ն
1971

783

U 55

Կազմող՝ Կ. Է. ՉԱԶՄԻՇՅԱՆ
Խմբագիր՝ Կ. Է. ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ

**Любимые песни
Песенник**

(На армянском языке)

Издательство «Айастан»

Ереван, 1970

9—3—2

ԿԱԶՄՈՂԻ ԿՈՂՄԻՅ

«Հայաստան» հրատարակչությունը ծրագրել է պարբերաբար մեր երգասեր հասարակությանը ներկայացնել երգարանների մատենաշար՝ «Սիրված երգեր» ընդհանուր խորագրով:

Անտարկելի է, որ լսողությամբ սովորած, կամ ինչպես ընդունված է ասել՝ բերանից-բերան անցած երգը, անխուսափելիորեն ժամանակի ընթացքում ենթարկվում է որոշ աղավաղումների:

Երգարանի նպատակն է, ամփոփված ստեղծագործությունները ճիշտ սովորելու և ճիշտ կատարելու ուղեցույց հանդիսանալ:

Երգարաններում տեղ կզտենն ըստ բնույթի և բովանդակության բազմազան երգեր, որոնց թվում՝ հայ դասական, ժողովրդական, գուսանական, հեղափոխական, հայրենասիրական, երիտասարդական, էստրադային, ինքնուս հեղինակների և սովետական երգահանների մասսայական լավագույն երգերի թարգմանություններ:

Երգարաններում, բացի երգերի տեքստերից, տրվում են նաև ձայնագրությունները՝ մայր եղանակները, նոտաներով:

Քանի որ «Սիրված երգեր» մատենաշարը նախատեսվում է ժողովրդական լայն շրջանների համար, ուստի, նպատակահարմար գտանք նուստային տեքստը չծանրաբեռնել երանգավորման մանրամասներով:

Սույն պրակը, որն ամփոփում է «Հայ ժողովրդական և դասական երգեր», հանդիսանում է մատենաշարի նորընծան:

Երգարանը կազմելիս ո՛չ հավակնություն, և ո՛չ էլ հնարավորություն ենք ունեցել ընդգրկելու դարերի ընթացքում հայ ժողովրդի, ինչպես և նրա երգահանների ստեղծած բազում և բազմապիսի բոլոր երգերը:

Հանրահայտ է, որ ինչպես ժողովրդական, այնպես էլ անհայտ երգահանների շատ երգեր ունեն տարբերակներ: Հնարավորին չափ մենք ընտրել ենք դրանցից ամենատարածվածն ու մատչելին:

Երգարանում կան այնպիսի երգեր, որոնց խոսքի ու երաժշտության հեղինակները չեն նշված: Լեռնությունն այն է, որ այդ երգերն ըստ ոճի և բնույթի ժողովրդական չեն, սակայն հեղինակները մինչև օրս մնում են անհայտ: Կան նաև երգեր, որոնք սխալմամբ վերագրվում են այս կամ այն հեղինակին, կամ՝ ժողովրդին:

Սույն երգարանը կազմելիս, մեզ հաջողվեց շատ երգերի հեղինակները ճշտել և նրանց մասին երգարանի վերջում հակիրճ տեղեկություններ ու ծանոթություններ տալ:

Բացի «Միրված երգեր» մատենաշարից, լույս կոեսնեն նաև գրպանի փոքրիկ երգարաններ: Յուրաքանչյուր երգարանում կգտնեղվեն շուրջ 300 երգ՝ առանց նոտաների, միայն խոսքերը:

Այդ երգարանների առաջին պրակը բովանդակելու է դասական և գուսանական երգերը:

ՉՋՈՏ ԵՍԵՎԵՆՆԵ

Գրող՝ Մ. ՆԱԼԲԱՆՅԱՆ

Զամիավոր

Ա - գաւ աւա - վածն այն օ - թից. երբ հա - ճե - ցալ
 շունչ փր - չել. իմ հո - դա - նյուր շին - ված - քին
 կեն - դա - նու - քյուն պար - գե - վել
 ես ան - բար - բառ մի մա - նուկ եր - կու ձեռ - քս պար - գե - ցի
 եվ իմ ան - գոր թե - վե - ռով ա - գա - սու - քյունն գր - կե - ցի.

Ագաւ աստվածն այն օրից,
 երբ հաճեցալ շունչ փչել,
 Իմ հողանյութ շինվածքի՞ն
 Կենդանություն պարգևել.
 Ես անբարբառ մի մանուն
 Երկու ձեռքս պարգեցի
 Եվ իմ անգոր թևերով
 Ագաստությունն գրկեցի:

Մինչ գիշերը անհանգիստ
Օրորոցում կապկապած
Լալիս էի անդադար,
Մորս քունը խանգարած,
Խնդրում էի նորանից
Բազուկներս արձակել.
Ես այն օրից ուխտեցի
Ազատությունը սիրել:

Թողով լեզվիս մինչ կապերն
Արձակվեցան, բացվեցան,
Մինչ ծնողքս իմ ձայնից
Խնդացին ու բերկրեցան,
Նախկին խոսքն, որ ասացի,
Չէր հայր, կամ մայր, կամ այլին՝
Ազատություն՝ և դուրս թռավ
Իմ մանկական բերանից:

«Ազատություն»,— ինձ կրկնեց
Ճակատագիրն վերևից,—
«Ազատությա՞ն դու գինվոր
Կամիս գրվիլ այս օրից:
Ո՛հ, փշոտ է ճանապարհը,
Քեզ շատ փորձանք կսպասե.
Ազատություն սիրողին
Այս աշխարհը խիստ նեղ է»:

— Ազատություն,— գոչեցի,—
Թող որոտա իմ գլխին
Փայլակ, կայծակ, հուր, երկաթ,
Թող դավ դնե թշնամին,
Ես մինչ ի մահ, կախադան,
Մինչև անարգ մահու սյուն,
Պիտի գոռամ, պիտ կրկնեմ
Անդադար՝ ազատություն:

ՍԼԵԿՏՈՋ ԱՅԵՐԳ

Չափավոր

Կամ ԿՈՒՄԻՏԱՍԻ

Ա - լա-գյոզ ա-չե - ըրդ- կա-մար ուն-
 - քե - ըրդ- ու - զում 'եմ հե - ռա - նամ,
 շի թող - նում մե - ըրդ: Ա - դե ջան,
 ջուրն ընկ - նեմ, մայրի՛կ ջան, քար կտրեմ,
 Շեկ յարի դարդիցը - դի - ցը:

Ալագյոզ աչերդ,
 Կամար ունքերդ,
 Ուզում եմ հեռանամ,
 Չի թողնում սերդ:

Ադե՛ ջան, ջուրն ընկնեմ,
 Մայրի՛կ ջան, քար կտրեմ
 Շեկ յարի դարդիցը:

Ես քեզ սիրեցի,
Որ ինձ յար ըլնես,
Էրված-վառված սրտիս
Դեղ ու ճար ըլնես:

Ադե՛ ջան, ջուրն ընկնեմ,
Մայրի՛կ ջան, ծովն ընկնեմ
Շեկ յարի դարդիցը:

Ես քեզ ի՞նչ արեցի,
Ինձնից հեռացար.
Քո մեկուճար յարին
Ո՞նց շուտ մոռացար:

Ադե՛ ջան, ջուրն ընկնեմ,
Մայրի՛կ ջան, ծովն ընկնեմ
Շեկ յարի դարդիցը:

ՅԼԸԳՅԸՋ

Վեհաբար-Բարե

Ըստ ԳՈՐԴ-ՏԱՌԻ

Ա - լա - գյազ սարն ամ - պել - ա - վա՛յ.

Լե՛ Լե՛. Լե՛. Լե՛. Լե՛ Լե՛.

աղ - բեր իր ձին թամ - բել ա. իմ

մա՛յ, ղիկ ջան իմ մա՛յ, ղիկ ջան.

Ահագյազ սարն ամպել ա,
 Վա՛յ, Լե՛, Լե՛, Լե՛, Լե՛, Լե՛, Լե՛, Լե՛,
 Աղբեր իր ձին թամբել ա:
 Իմ մա՛յրիկ ջա՛ն, իմ մայրիկ ջան:

Աղբեր իր ձին թամբել ա,
Յարոջ դռներն անցել ա:

Յարոջ դռներն անցել ա,
Ելե դաշտը՝ խաղցել ա:
Ելե դաշտը՝ խաղցել ա,
Անձրև եկե, թըրջել ա:

Անձրև եկե, թըրջել ա,
Արև զարկե՝ չորցել ա:

Արև զարկե՝ չորցել ա,
Քան կարմիր վարդ բացվել ա:

ԽՆԿԻ ԺԱՆ

Աւետիստ. գվարթ

Ըստ ԳՈՐԻՏԱՅԻ

Մեր դը-ռա-նը խըն - կի ծառ. Գյու-լո՛ւմ ջան

ծեր դը-ռա - նը խըն - կի ծառ. Գյու-լո՛ւմ ջան:

Մեր դռանը խնկի ծառ,
 Գյո՛ւում ջան,
 Ձեր դռանը խընկի ծառ,
 Գյո՛ւում ջան,
 Խնկենին ա բերել բար,
 Գյո՛ւում ջան,
 Իմ խորոտիկ, պըզտիկ յար,
 Գյո՛ւում ջան:

Մեր դռանը խնկի ծառ,
 Մարջան բլբուլ վրեն թառ.
 Գնար ու գար շվին տար,
 Անուշ յարի թեկն տար:

Մեր դռանը խնկի ծառ,
 Մարջան բլբուլ վրեն թառ,
 Կարմիր խնձոր անել տար,
 Ալվան ծաղիկ տանել տար:

Մեր դռանը խնկի ծառ,
 Նախշուն բլբուլ վրեն թառ,
 Երթար ու գար, շորոք տար,
 Սիրուն յարին օրոր տար:

Ե՛ր, Ի՛ն ձԵ՛ՔԵՑ

Յոսօ ԹՂ. ԻՍԻԿԱԿՑԱՆԻ

Հանդարտ (չափավոր դանդաղ)

Երաժշտ. Ա. ՏԻԳՐԱՆՑԱՆԻ

Ա՛խ, իմ ճամփես մո - լոր զը - մաց. ան - տակ ծո
 - վից դեմ ա - ռա. վա՛խ, իմ սե - ռըս ան - ցա՛վ, զը -
 - ճա՛ց. ետ կան - շե - լու ճար չը - կա. վա՛խ.
 իմ սե - ռըս ան - ցա՛վ, զը - ճա՛ց.
 ետ կան - շե - լու ճար չը - կա. - գա...

Ա՛խ, իմ ճամփես մոլոր գնաց,
 Անտակ ծովին դեմ առա.
 Վա՛խ, իմ սերս անցա՛վ, գնա՛ց,
 Ետ կանչելու ճար չկա:

Պումանն եկավ, ծովը ծածկեց,
էն խաս հավքերն ի՞նչ եղան,
Դարդը եկավ, սիրտս ծակեց,
էն ալ-վարդերս ի՞նչ եղան:

Ա՛խ, խաս հավքերն ծովում խեղդվան,
Ազոավն վրես կղոռա,
Սիրուս զառ-վառ վարդերն թողման,
Բլբուլս անթև կսգա...

ՅԻՒ ՏՎԵ՛Է ԻՆՉ

Խոսք՝ Հ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԻ

Նաև դանդաղ

Ա՛խ, տվե՛ք ինձ քաղցր մի քունց. Կյանքից հեռո՛ւ սր - լա - ցամ. այն աշխար - հը. ուր խընդու - թյունց

ուր սերն է միշտ անբա - ռամ. այն աշխար - հը.

ուր խընդու - թյունց. ուր սերն է միշտ անբա - ռամ.

Ա՛խ, տվե՛ք ինձ քաղցր մի քունց,
 Կյանքից հեռո՛ւ սլանամ
 Այն աշխարհը, ուր խնդություն,
 Ուր սերն է միշտ անթառամ:

Բնքուշ վարդերն ինձ բարձ լինին,
 Վառ կանաչից իմ վերմակ,
 Նոցա բույրը զվարթագին
 Ծծեմ անվերջ ես անհագ:

Եվ խայտալով իմ առաջին
Վտակն անուշ խոխոջե,
Մի թարմություն եղեմային
Չորս բլրոքքս տարածե:

Եվ ինձ ժպտի արշալույսին
Գարնան մատաղ արեգակ,
Եվ գիշերով իմ ճակատին
Խաղա գողտրիկ վառ լուսնակ:

Եվ աչագեղ կույսն ականջիս
Յուր մեղեդին մեղմ հնչե,
Եվ հերարձակ՝ սիրով վզիս
Փարե քնքուշ, փաղաքշե...

Եվ հավիտյան վայելչություն
Գրկե հոգիս, չհագեմամ...
Ա՛խ, տվե՛ք ինձ քաղցր մի քուն,
Հեռո՛ւ, հեռո՛ւ սլանամ:

ԱՂՋԻ ԲՈՒՏԱՎՈՐ

Ժողովրդական երգիչ ԲՈՒՄԱՆՅԱՆԻ

Երաժշտական դպրոցի ղեկավար ԲԱՂԿԱՍԱՐՅԱՆԻ

Ձվարք, սգեփորոքյամբ

Աղջի, բախտավոր, երեսնե՛կ քու սե -
 - րինք, քու սա - րի սովոր -
 սեվ-սեվ աչքե - րինք: Համբար-ձողմ, յա՛յ -
 - ւա, յա՛յ-ւա ջան, յա՛յ - ւա, սեր օ - րեր, յա՛յ -
 - ւա, յա՛յ-ւա ջան, յա՛յ - ւա

Աղջի, բախտավոր,
 Երեսնե՛կ քու սերինք,
 Քու սարի սովոր
 Սև-սև աչքերինք:

Համբարձում, յա՛յլա,
Յա՛յլա ջան, յա՛յլա:
Սեր օրեր, յա՛յլա,
Յա՛յլա ջան, յա՛յլա:

Մեռնեմ գարունքիդ,
Ծաղկած գարուն ես,
Սարի պես մեջքիդ
Կանգնած յար ունես:

Համբարձում, յա՛յլա,
Յա՛յլա ջան, յա՛յլա,
Սար-յարեր, յա՛յլա,
Յա՛յլա ջան, յա՛յլա:

ԵՐԳԻ ՏԵՎԵՑ

Երգիչ՝ ԼՈՒԼ ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ

Երգիչու՝ Ա. ՏԻՎԵԼՅԱՆԻՆԻ

Չափավոր

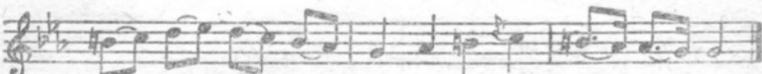
Ամ-պի տակից ջուր է գա - լիս, դոշ է տա - լիս

փըր - փը - բում, էն ո՛ւմ յարն է նըս-տած լա - լիս

հոն-գուր, հոն-գուր էն սա - բում, էն ո՛ւմ յարն է

նըս - տած լա - լիս հոն-գուր, հոն-գուր, էն սա - բում:

Ամպի տակից ջուր է գալիս,
 Դոշ է տալիս, փրփրում,
 Էն ո՛ւմ յարն է նստած լալիս
 Հոնգուր-հոնգուր էն սարում:

Ա՛յ պաղ ջրեր, գուլալ ջրեր,
Որ գալիս եք սարերից,
Գալիս՝ անցնում հանդ ու չոլեր,
Յարս էլ խմե՛ց էդ ջրից:

Յարաբ խմե՛ց, յարաբ հովցա՛վ
Վառված սիրուղ էն յարի,
Յարաբ հովցա՛վ, յարաբ անցա՛վ
Անցուն ցավը ջիգյարի...

— Աղջի՛, քու յարն եկավ անցավ՝
Վառված, տարված քու սիրով,
Էրված ջիգյարն՝ եկավ անցավ,
Չհովացավ պաղ ջրով...

Անպի տակից ջուր է գալիս,
Դո՛ւ է տալիս, փրփրում.
Ա՛խ, իմ ազիզ յարն է լալիս
Հոնգուր-հոնգուր էն սարում:

ՄԶ ՎԵՐԳԻ

Պատր՝ Ա. ՆԱՏՈՒՐԱՆԻ

Երաժշտ.՝ Ա. ՄՊԵՆՏԻՆՔԱՆԻ

Չափավոր դանդաղ

Ա՛յ վարդ, լը - սիր ա - դա - չանքիս.

բո՛ւյլ տուր բը-փից քեզ քա - ղեմ եվ քե - զա-նով սի-

րած կու-սիս չըք-նաղ կուրծ-քը զար-դա - ռեմ:

Մի՛ վա-խե-նար, նը - րա կըրծ-քից չես քա - ռա - միլ, քընք-բո՛ւյլ

վարդ, այն-տեղ՝ մա-տաղ կըրծ - քի տա - կին, կա՛ն-

- քի աղ-բյուր կա ա - ռատ...

Այ վարդ, լսիր աղաչանքիս,
Թո՛ւյլ տուր թփից քեզ քաղեմ
Եվ քեզանով սիրած կույսիս
Չքնաղ կուրծքը զարդարեմ:

Մի՛ վախենար, նրա կրծքին
Չես թառամիլ, քնքո՛ւյշ վարդ,
Այնտեղ՝ մատաղ կրծքի տակին,
Կյանքի աղբյուր կա առատ...

Այ վարդ, պատմիր նրան հուշիկ
Իմ հուր տենչանքն ու հույսեր,
Թող բուրմունքով քո անուշիկ
Նրա սրտում զարթոցի սեր:

Մի՛ վախենար...

Պատմի՛ր նրան իմ ցավերը,
Պատմիր ինչպես ամեն օր,
Ես օրհնում եմ նրա սերը,
Որ ինձ կանե բախտավոր:

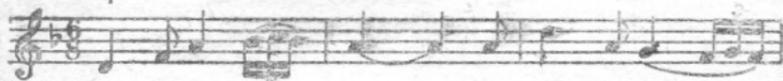
Մի՛ վախենար...

ՄԱՌՔ

Խոսք՝ ԹԼԿԱՏԵՆՑՈՒ

Երաժշտ.՝ Հ. ՊԵՐՊԵՐՅԱՆԻ

Հանրաք

Սիր-տըս կը բը - ուի ջաղ-ջի բա-րին

պես. մար-մինս կը փըղ-րի ջաղ-ջի ալ-րին

պես. ե՛րբ սի-տի լուս - ցա գի-շերն դա-րի

պես. տես-նե - ի աղ - դաճ խա - ջին լուսնին պես:

Տես-նեմ. կը-սե - ի. մեռ-ջիս վար-դը տամ.

վար-դը որ շառ -- ցե. ոս - կի իրն-ծոր տամ. ի իրն

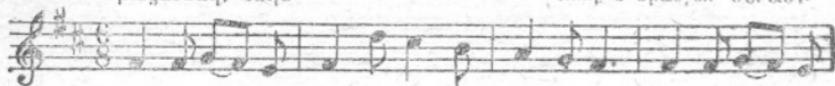
Սիրոս կը թո՛ի քաղցի քարին պես,
Մարմինս կը փոթի քաղցի պլոխն պես,
Ե՛րբ պիտի լուսնա գիշերն դարի պես,
Տեսնե՛ի տղան խաչին լուսնին պես:

Տեսնեմ, կսե՛ի, ձեռքիս վարդը տամ,
Վարդը որ չառնե, ոսկի խնձոր տամ,
Խնձորն երբ չառնե, մազս քաջեմ տամ,
Ան ալ որ չառնե, հոգիս քաջեմ տամ:

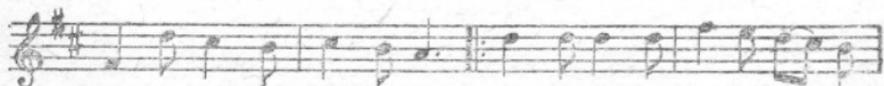
ՄԵԳՐԵՆԻԿԻՆ

Հիացումով, մեղով

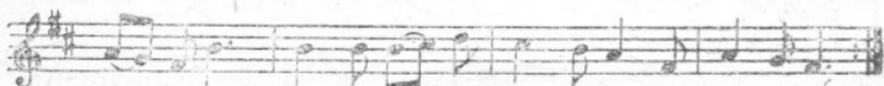
Խոսք ե երած, ա՛ ճԵՐԱՄԻՆ

Իբրեպ ար-ծիվ սա-վառ-նում ես լեռ ու ժայռ, թընդա-ցնում ես

եր-կինք, գե-տին տեճ-շա-վառ, սուրբ ա-նու - նըդ պի-տի հիշ - վի

դա - րե-դար, հըս-կա լե - թինք քեզ ա-պաս-տաղ Անդրա-նիկ:

Թշնամիներիդ երբ լսեմ քո անունը՝
Օձերի պես պիտ սողան իրենց բունը,
Երակներիդ ազնիվ քաջի արյունը
Չցամաքի՛ մինչ հավիտյան, Անդրանի՛կ:

Հայոց կուսանք դափնեպսակ թող հյուսեմ,
Քնքույշ ձեռքով քո ճակատը պըսակեմ,
Գոհարներով անվախ կուրծքըդ զարդարեմ,
Կեցցե՛ս հավետ դու, անասան Անդրանիկ:

Հայաստանի սոխակները քեզ համար
Թող դայլայլեն գիշեր-ցերեկ անդադար,
Անհաղթ մնաս դու, քաջության սիրահար,
Հայրենիքի անմահ հերոս Անդրանի՛կ:

ՄԵՌԻՃ ՀԹՎԻԿ

Խոսք՝ Կ. ՇԱՆՏԻ

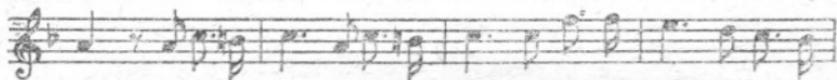
Կարիափոր

Ա-հա՛, ե-լավ լուսինն արծաթ մուրամ - պե-րու ըստ-վե-

-րեն. ա-հա՛. նա-վակն ալ գե - ղա-զարդ դուրս սա-նե-ցավ ժայ-ռե-

-րեն: Ա-նուշ հո-վիկ. փը-շե հու - շիկ. ու դեպի՞նձ բեր բյուր ժիր ա-

-լիք. ա-նուշ հո-վիկ. փը-շե հու - շիկ. ու դեպի՞նձ բեր բյուր ժիր ա - լիք:

Ահա՛, ելավ լուսինն արծաթ

Մութ ամպերու ըստվերեն,

Ահա՛, նավակն ալ գեղազարդ

Դուրս սահեցավ ժայռերեն:

Անուշ հովիկ, փչե հուշիկ,

Ու դեպի՞նձ բեր բյուր ժիր ալիք:

Նավակին մեջ իմ գեղրհին
Փոված անփույթ լուսնի տակ,
Կը ծայնակցի իր կիթառին,
Հնչուն ծայնով մը հստակ:
Անուշ հովիկ, փշե հուշիկ,
Ու դեպ ինձ բեր բյուր ժիր ալիք:

Ծայնով կերգե սեր ու գրգվանք,
Համակ հուզում ու սարսուռ,
Ալ թո՛ղ աղջիկ, երգն ու նվագ,
Բոց աչքերդ ինձ դարձուր:
Անուշ հովիկ, փշե հուշիկ
Ու դեպ ինձ բեր բյուր ժիր ալիք:

ՆՍՈՒՄ ԵՆ ՈՒՌԻՆ

Խոսք՝ ՀՈՎՀ. ԲՈՒՄՆՆԵՍՆԻ
Հավիտա

Երաժշտ.՝ Ա. ՅԻՊԻՆՅԱՆ

Ա - սում են՝ ու - ռից աղ - ջիկ էր ինձ պես.

մը-նում էր յա - թից. ու չե - կայ՛ նա տես.

մը-նում էր յա - թից. ու չե - կայ՛ նա տես:

Խեղ - ճը դո - դա - լով ան - հույս կը - ու - ցայ՛.

դար-դից չո-րա-ցայ՛. ու - ռե - ճի դար - ճայ՛.

դար-դից չո-րա - ցայ՛. ու - ռե - ճի դար - ճայ՛:

Ջը-րե - թի վը - ռա զը - լու - իը կա - խած

Ասում են՝ ուռից
 Աղջիկ էր ինձ պես,
 Մընում էր յարից,
 Ու չեկավ նա տես։

Խեղճը դողալով
 Անհույս կըռացավ,
 Դարդից չորացավ,
 Ուռե՛նի դարձավ։

Ջրերի վըրա
 Գըլուխը կախած
 Դեռ դողում է նա
 Ու լալիս կամաց։

Ու ամբողջ տարի՛ն
 Մի միտք է անում,
 Թե յարը յարից
 Ո՛նց է մոռանում...

Կ ԾՐՈՒՄ ԵՐՏՈՒՄԻՔԸ

Երգի Թ. ՊԵՏԿՆԵՅԱՆԻ

Երանյա. Գ. ԱՆՐԻԿՅԱՆԻ

Կանոնող

Մայր Ա - րար-սի ա - փե - րով բայ - լա-մո - լոր
 զը - նում եմ հին - հին դա - րուց հի - շա - տակ
 ա - լյաց մե - ջը պըտ-րում եմ. հին-հին դա - րուց
 հի - շա - տակ ա - լյաց մե - ջը պըտ-րում եմ.

Մայր Արարչի ափերով
 Բայլամուր զնում եմ,
 Հին-հին դարուց հիշատակ
 Ալյաց մեջը պարում եմ:

Բայց նոքա միշտ հեղհեղուկ,
 Դողտոր ջըրով եզերքին

Դարիվ-դարիվ խրվելով,
Փախչում էին լալագին:

— Արա՛քս, ինչո՞ւ ձկանց հետ
Պար չես բռնում մանկական,
Դու դեռ ծովը չհասած՝
Սըզավո՞ր ես ինձ նման:

— Խիզա՛խ, անմի՛տ պատանի,
Նիրհըս ինչո՞ւ դարևոր
Վրդովում ես, նորոգում
Իմ ցավերը բյուրավոր:

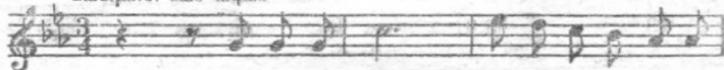
Էլ չի խոսեց Արաքսը,
Հորձանք տվեց ահագին,
Օղակ-օղակ օձի պես
Առաջ սողաց մոլեգին:

ՈՐԳՆՈՎ ՈՒՐ ԵՍ

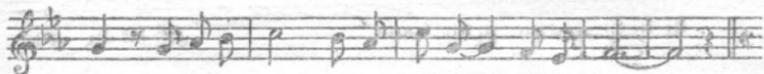
Խոսք՝ Վ. ՏԵՐՅԱՆԻ

Երաճյալ՝ Ն. ԳԱԼԱՆՏԵՐՅԱՆԻ

Հանդարտ, շատ արագ

Ես չը - զի - տեմ ուր եմ տա - նում հե - ու -

վոր ու - դի - նե - թի ժա - պա - վեն - ներն ամ - հա - մար,

ես նըս - տում եմ ծամ - փի վը - թա ա - վեն օր
Գու - ցե ժըպ - տաաբոլյոս - թե - թով ար - ծա - թե

ե՛վ ա - դո - թում, ե՛վ բախ - ծում եմ թեզ հա - մար,
ե՛վ մոթ սըր - տիս նոր խըն - դու - թյան լույս թե - թես:

Օ - ծա - նը - ման ո - լո - թու - մով հե - ու - խոյս

իճեկանչում եմ ու - դի - նե - թը բյու - թա - վոր, - ար - դյոթ ո՛ւր

ես, ար - դյոթ ո՛ւր ես, խոր - հըր - դա - վոր ար - շա -

- լույս. ար-դյոք ո՛ր ես. ար-դյոք ո՛ր ես

հան-դի-պու-մի պայ-ծառ օր: եվ իմ մո - լոր

ու- դի - ցե-րում. ո՛վ գի - սե. գու-ցե մի օր դու ե-րե -

- վաս լու-սե - րես: օր.

Ես չբցիտեմ ո՛ր եմ տանում հեռավոր
 Ուղիների ժապավեններն անհամար,
 Ես նստում եմ ճամփի վրա ամեն օր
 Ե՛վ աղոթում, և՛ թախծում եմ քեզ համար:

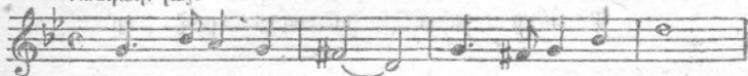
Օձանձան ոլորունով հեռախոյս
 Ինձ կանչում են ուղիները բյուրավոր.
 Արդյոք ո՛ր ես, արդյոք ո՛ր ես,
     խորհրդավոր արշալույս,
 Արդյոք ո՛ր ես, արդյոք ո՛ր ես,
     հանդիպումի պայծառ օր:

Եվ իմ մուր ուղիներում, ո՛վ գիտե,
Գուցե մի օր դու երևաս լուսերես.
Գուցե ժպտաս քո խոսքերով արծաթե
Եվ մուգ սրտիս նոր խնդության լույս բերես:

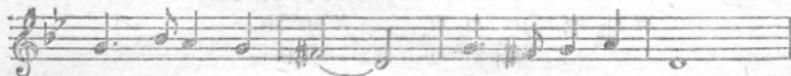
Օձանման ոլորումով հեռախոյս
Ինձ կանչում են ուղիները բյուրավոր.
Արդյոք ո՞ր ես, արդյոք ո՞ր ես,
խորհրդավոր արշալույս,
Արդյոք ո՞ր ես, արդյոք ո՞ր ես,
| հանդիպումի պայծառ օր:

ԵՐԻ՛ ԵՄ՝ ԻՅԵՒՆԻՆ

Խոսք՝ Թ. ՊԱՏԿԱՆՅԱՆԻ
 'Խոնդաղ, լայն

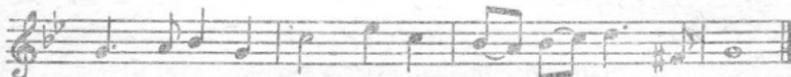
Ա ըի՛. իմ սո . խակ. թո՛ղ պարտե՛զ մե - ըի՛ն.

տա ղե-րով ջու՛ն բեր տը-ղիս ա-չե . ըի՛ն.

բայց նա լա - լիս է.- դու. սո-խակ մի՛ գալ.-

իմ որ-դի՛ն չու - զե. չու - զե տի - բա - ցու դառ - նալ:

Արի՛, իմ սոխակ, թո՛ղ պարտե՛զ մերին,
 Տաղերով ջու՛ն բեր տըղիս աչերին.
 Բայց նա լալիս է.— դու սոխակ, մի՛ գալ,
 Իմ որդին չուզե տիրացու դառնալ:

Եկ, արեղաձագ, թո՛ղ արտ ու արոտ,
Օրորն տղիս, քընի է կարոտ.
Բայց նա լալիս է.— տատրակիկ, մի գալ,
Իմ որդին չուզե արեղա դառնալ:

Թո՛ղ դու տատրակիկ, քո ձագն ու բունը
Վուվոտով տղիս բեր անուշ քունը.
Բայց նա լալիս է.— տատրակիկ, մի գալ,
Իմ որդին չուզե սգավոր դառնալ:

Կաշաղակ՝ ճարպիկ, գող, արծաթասեր,
Շահի գրուցով որդուս քունը բեր.
Բայց նա լալիս է, կաշաղակ, մի գալ,
Իմ որդին չուզե սովդագար դառնալ:

Թո՛ղ որսըդ, արի՛, քաջասիրտ բազե,
Քու երգը գուցե իմ որդին կուզե...
Բազեն որ եկավ՝ որդիս լռեցավ,
Ռազմի երգերի ձայնով քնեցավ:

ԲԻՆԳՈՒ

Խոսք՝ Ա.Ղ. ԻՍԱՀԱԿՅԱՆԻ

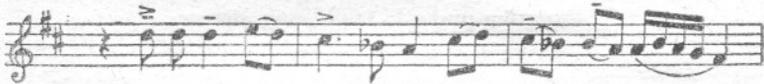
Հանգիստ-տափափոր

Երբ բաց ե-ղան գար-նան կա-նաչ դըր - նե - ըը.

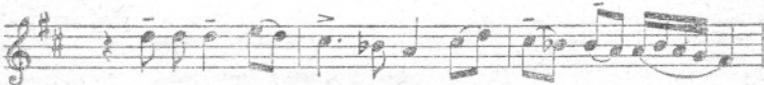
քը-նար դա-ռան աղ - բյուր-նե-ըը Բից - գյո - լի.

շար-վե-շա-րան ան - ցան զուգ-ված ուղ - տե - ըը.

յարս էլ զը - նաց յայ - լա-նե - ըը Բից - գյո - լի.

շար-վե-շա-րան ան - ցան զուգ-ված ուղ - տե - ըը.

յարս էլ զը - նաց յայ - լա-նե - ըը Բից - գյո - լի.

Երբ բաց եղան գարնան կանաչ դռները,
Քնար դառան աղբյուրները Բինգյուլի:
Շարվեշարան անցան զուգված ուղտերը,
Յարս էլ գնաց յայլաները Բինգյուլի:

Անգին յարիս լույս երեսին կարոտ եմ,
Նազուկ մեջքին, ծով-ծամերին կարոտ եմ,
Քաղցր լեզվին, անուշ հոտին կարոտ եմ,
Սև աչքերով էն եղնիկին Բինգյուլի:

Պա՛ղ-պա՛ղ ջրեր, պապակ շուրթըս չի բացվի,
Ծուփ-ծուփ ծաղկունք, լացող աչքս չի բացվի:
Դեռ չտեսած յարիս,— սիրտս չի բացվի,
Ի՛նձ ինչ, ապա՛ղ, բլբուլները Բինգյուլի:

Մոլորվել եմ, ճամփաներին ծանոթ չեմ,
Բլուր լճերին, գետ ու քարին ծանոթ չեմ,
Ես պանդուխտ եմ, էս տեղերին ծանոթ չեմ,
Քույրիկ, ասա, ո՞րն է ճամփան Բինգյուլի:

ԳՆՐՆԱՆ ՊԻԵՐ

Խոսք՝ Ա.Վ. ԻՍԱՀԱԿՅԱՆԻ

Յրամուտ՝ քառ Գ. ՅԵՌԵՎԱՆԵՆԻ

Խանդավազ

Ո՛ւր եք կո-րեր, գարնան օ-րե՛ր զառ սա-րե-րի հո-վի
հետ. կան-չեմ՝ ա - ռի՛ք. նախ-շուն հավ - քե՛ր. ալ-շըր-թուն-
քով վար - դի հետ. կան - շեմ՝ ա - ռի՛ք.
նախ-շուն հավ-քե՛ր. ալ-շըր-թուն-քով վար - դի հետ:

Ո՛ւր եք կորեր, գարնան օրե՛ր,
Չառ սարերի հովի հետ.
Կանչեմ՝ արի՛ք, նախշուն հավքե՛ր.
Ալ-շըրթունքով վարդի հետ:

<p>Աղբյուր կուգար էս քարափեճ, Կաքավն էստեղ երգ կասեր. Խոր ծըմակեճ կուգար էրեճ, Սիրտըս ուրախ կը գարկեր:</p>	<p>Յուրս է հիւնի, ձյունն է եկեր. Չորս դիս ձըմեռ ու սառույց. Ա՛խ, էլ չը կան արև օրեր, Սիրտս էլ սառեր է վաղուց...</p>
--	---

ՉՄԻՌԻՆ

Խոսք՝ Մ. ՊԵՏԻԿՅԱՆԻ

Երաժշտ.՝ Տ. ՉՈՒԿԱՅԱՆԻ

Լայն-երազուն

Ո՛ր, ի՞նչ ա-նուշ եվ ինչ-պես զով ա - ռա - վո-տուց

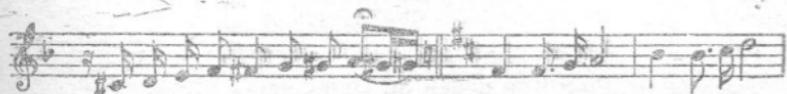
փը - չես, հո-վի՛կ, ծաղ-կանցվը-րա գուր - գու-րա - լով

եվ մա - զե-րուճ կու - սիճ փափ-կիկ, Ո՛ր, ի՞նչ ա-նուշ եվ ինչպես զով

ա - ռա - վո-տուց փը - չես, հո-վի՛կ, ծաղ-կանցվը-րա գուր-գու-րա - լով

եվ մա-զե-րուճ կուսիճ փափկիկ: Բայց չես հո-վիկ իմ Հայ-րե-նյաց

զը - ցա՛ ան - ցի՛ր սըր - տես ի բաց, բայց չես հովիկ

իմ Հայ-րե-նյաց, Կը - ցա՛ ան-ցի՛ր սըր - տես ի բաց:

Ո՛հ, ի՛նչ անուշ և ինչպես զով
Առավոտուց փրչես, հովի՛կ,
Ծաղկանց վերա գուրգուրալով
Եվ մագերուն կուսին փափկիկ:
Բայց չես հովիկ իմ Հայրենյաց,
Գընա՛ անցի՛ր սըրտես ի բաց:

Ո՛հ, ի՛նչ աղու և սըրտագին
Ծառոց մեջեն երգես, թռչնի՛կ,
Սիրո ժամերն ի յանտառին
Ըզմայլեցան ի քո ձայնիկ,
Բայց չես թռչնիկ իմ Հայրենյաց,
Գընա՛ երգե՛ սըրտես ի բաց:

Ո՛հ, ի՛նչ մըմունջ հանես, վըտա՛կ,
Ականակիտ ու հանդարտիկ,
Քու հայելվույդ մեջ անապակ
Նային գիրենք վարդն ու աղջիկ,
Բայց չես վտակ իմ Հայրենյաց,
Գընա՛ հոսե՛ սըրտես ի բաց:

Թեպետ թռչնիկն ու հովն Հայոց
Ավերակաց շրջին վերա,
Թեպետ պոտոր վըտակն Հայոց
Նոճիներու մեջ կը սողա,
Նոքա հառա՛ջք են Հայրենաց,
Նոքա չերթա՛ն սըրտես ի բաց:

Մեղիք

ԳՈՄԻՏՆԱԽ

Գա - ղուն ա. ծուն ա ա րել.
 իմ յարն ինձ - նից ա սա ռել.

Վա՛յ. լե. լե. վա՛յ. լե. լե. վա՛յ. լե. լե. լե. լե.
 Ա՛խ. չոր - նա. վա՛խ. ա՛յ յար. շար մարդու լե. զուն.

Վա՛յ. լե. լե. վա՛յ. լե. լե. վա՛յ. լե. լե. իլ լե.
 Ա՛խ. չոր - նա. վա՛խ. ա՛յ յար. շար մարդու լե. զուն.

Գարուն ա, ծուն ա արել,
 Վա՛յ, լե, լե, վա՛յ, լե, լե,
 Վա՛յ, լե, լե, լե, լե.

Իմ յարն ինձնից ա սատել:
 Ա՛խ, չորնա՛, վա՛խ, ա՛յ յար,
 Չար մարդու լեզուն:

Քամին փչում ա պաղ-պաղ,
 Լերդ ու թոքս անում ա դաղ:

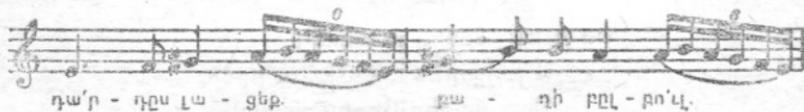
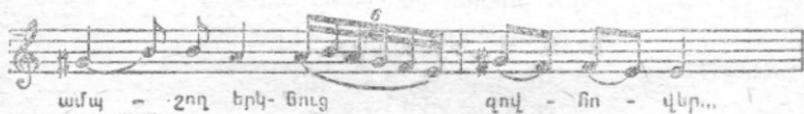
Յա՛ր, ինձ բեմուրազ արիբ,—
 Սերդդ ինձնե զատ արիբ:

ԳՐԳՐ ԼՅՅԵՔ

Խոսք՝ ԱՎ. ԻՍԱՀԱԿՅԱՆԻ

Երաժշտ. ԼՍ ՄԻԻՅԱՆԻ

Հանգիստ

Դա՛րդըս լացեք, սարի սմբու՛լ,
Ավան-ավան ծաղիկներ.
Դա՛րդըս լացեք, բաղի բլբուլ,
Աննաշող երկնուց զով հովեր...

Երկինք-գետինք գլխուս մըթնան,
Անտուն-անտեր կուլամ ես.
Ձարիս տարա՛ն, ջանիս տարա՛ն,
Հոնգո՛ւր-հոնգո՛ւր կուլամ ես...

Ա՛խ, յարս ինձի հանեց սըրտեն,
Անճար թողեց ու գնաց.
Մըրտիս սավդեն—խորունկ յարեն
Անդեղ թողեց ու գնաց:

Դա՛րդըս լացեք, սարի սմբուլ,
Ավան-ավան ծաղիկներ.
Դա՛րդըս լացեք, բաղի բլբուլ,
Աննաշող երկնուց զով հովե՛ր...

ԳՐԻ ԿՈՐԻՑ ԵՒՒՆ ԵՍ

Երայ՝ Գեվի

Սրածրո՞՞՛ Ե. ԳԱԼԱՆՏԵՐՑԱՆԻ

Հանդարտ

Դու նո - ըից ե - կել ես. ի՞նչ ա - նեմ.
 Չը - գի - տես ի՞նչ ա - նես. ո՛ւմ սի - րես.

ես այն-պես սի - րել եմ քո հո - գիմ.
 դու խեղճ ես. խեղճ աղ - ջիկ մի լու - սե.

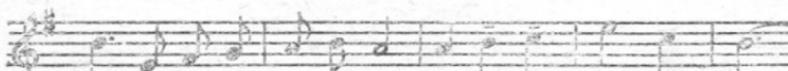
գե - ղել ես հա - յաց - քով քո աճ - եզր ու կա - պել
 ես էլ քեզ խեղճ-րի պես եմ սի - րել. բայց քեզ-ճից

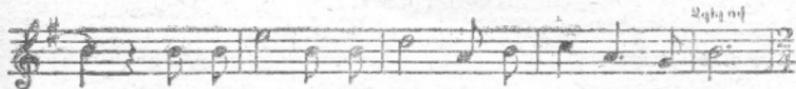
քո սի - րո հը - մայ - քին: Քեզ եր - կար,
 եր - բեք սեր չեմ տե - սել: Դու խեղճ ես.

ջանո եր - կար եմ սի - ղել ու բա -
 խեղճ աղ - ջիկ բայց հի - մա՛ն դու նո -

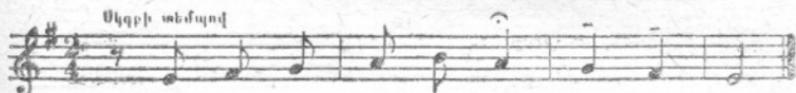

քուն լա - ցել եմ քեզ հա - մար. դու նո - ըից ե - կել ես.
 ըից ե - կել ես, ի՞նչ ա - նեմ. ես էլ խեղճ եմ դա - ուն

Ձգի ոգ

քեզ սի-րե՛մ, քե՛զ սի-րեմ. քեզ սի - րե՛մ ի՞նչ ա - նեմ.
ա - կա-մա. քեզ նո-րից սի - րել եմ, ի՞նչ ա - նեմ.

Սկզբի տեմպով

աչ - քե - ըսս դեռ բաց են միճչ հի - մա,
աչ - քե - ըսս դեռ բաց են միճչ հի - մա

Դու նորից եկել ես, ի՞նչ աճեմ.
Ես այնպես սիրել եմ քո հոգի՛ն,
Գերել ես հայացքով քո աճեղը
Ու կապել քո սիրո հմայքի՛ն:

Քեզ երկար, շա՛տ երկար եմ սիրել
Ու թաքուն լացել եմ քեզ համար,
Դու նորից եկել ես,— քեզ սիրե՛մ,
Քեզ սիրե՛մ, քեզ սիրե՛մ, ի՞նչ աճեմ,
Աչքերս դեռ թաց են միճչ հիմա:

Չգիտես ի՞նչ աճես, ո՞ւմ սիրես,
Դու խենթ ես, խենթ աղջիկ մի լուսե,
Ես էլ քեզ խենթի պես եմ սիրել,
Բայց քեզնից երթեք սեր չեմ տեսել:

Դու խենթ ես, խենթ աղջիկ, բայց հիմա
Դու նորից եկել ես, ի՞նչ աճեմ,
Ես էլ խենթ եմ դառել ակամա,
Քեզ նորից սիրել եմ, ի՞նչ աճեմ:
Աչքերս դեռ թաց են միճչ հիմա:

ԵՂՐԱՅՐ ԵՄՔ ՄԵՔ

Խոսք՝ Մ. ՊԵՆՆԻՆԻԱՆԵՆՅԱՆԻ

Կոմպոզ.՝ Գ. ՅԵՍՍԵՆԻՆԻ

Պայտերգի սեմպլով

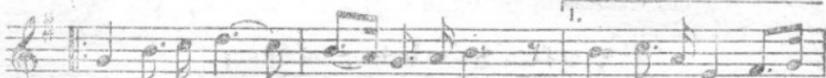
Ի բյուր ձայնից բնու- բյան շը բեր թե երգբեր

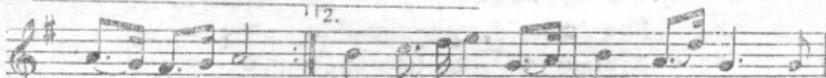
չին սի-րո-ղա-բար, մա-տունք կու-սին՝ ա /- մե-նա-

-գեղ թե որ զար-ճեն փա-փուկ ջը - ճար:

Չու-նին ձայն մի այն - քան սի-րուն. քան սանճ-կա-լի եղ -

-բայր ա - նուն. քան զանճ-կա-լի եղ - բայր ա - նուն: Տո՛ւր՝

ինճ քու ձեռքդ եղ-բայր. եղ-բայր եմք մեք. որ
դին ա - մեն, ա - մեն որի չա - րա-ճենգ ի

մը - ըրր-կավ է-ինք. զատ-ված,զատ-ված. բաղ- ցըր-վին ի բաց.
մի համ-բույր ցըր-վին

1.
 Ընդ աստեղոք ի՞նչ կա սիրուն, քան զանձկալի եղ -
 2.
 -բայր ա - նուն: Քան զանձկալի եղ -բայր / ա - նուն:

Ի բյուր ձայնից բնության շքեղ
 Թե երգք թռչին սիրողաբար,
 Մատունք կուսին ամենագեղ
 Թե որ զարնեն փափուկ քընար,
 Չունին ձայն մի այնքան սիրուն,
 Քան զանձկալի եղբայր անուն:

Տուր ինձ քու ձեռքդ, եղբայր, (եղբայր) եմք մեք,
 Որ մըրըկավ էինք գատված. (գատված)
 Բաղդին ամեն (ամեն) ոխ չարանեն՞՞
 Ի մի համբույր ցըրվին (ցըրվին) ի բազ.
 Ընդ աստեղոք ի՞նչ կա սիրուն.
 Քան զանձկալի եղբայր անուն:

Երբ ալևոր Մայրն Հայաստան
 Տեսնե գորդիս լուր քովե-քով,

Սըրտին խորունկ վերքըն դաժան
Քաղցր արտասվաց բուժին ցողով.
Ընդ աստեղոք ի՞նչ կա սիրուն,
Քան զանձկալի Եղբայր անուն:

Մեկտեղ (մեկտեղ) հոգնինք, մեկտեղ ցանենք,
Մեկտեղ (մեկտեղ) թափին մեր քրտինքներ,
Ըզհունձ (ըզհունձ) բարյաց ՅԵՐԿԻՆՍ հանենք,
Որ կյանք առնուն Հայոց դաշտեր.
Ընդ աստեղոք ի՞նչ կա սիրուն,
Քան զանձկալի Եղբայր անուն:

Ես բլբուլ եմ, մի բուն ունեմ,
Մի բուն ունեմ՝ սարից է,
Սիրոս բոց է, սիրտ խոց է,
Մեջը լիքը արից է...

Վա՛յ, լե, լե, լե,

Վա՛յ լե, լե, լե, լե,

Վա՛յ լե, լե, լե, լե,

Լե, լե, վայ լե, լե:

Սիրոս բոց է, սիրոս խոց է,
Մեջը լիքը արից է...

Սիրոս կուլա, կը մղկըտա,
Տավը թափեց թևերըս,
Վարդս քաղած, թուփը դատարկ,
Էլ ո՞ւմ ասեմ երգերս:

Վա՛յ լե, լե, լե,

Վա՛յ լե, լե, լե, լե,

Վա՛յ լե, լե, լե, լե,

Լե, լե, վայ լե, լե:

Վարդս քաղած, թուփը դատարկ,
Էլ ո՞ւմ ասեմ երգերս:

Ես մի պինդ պաղ էի,
Դու մըրմուռ լացիր,
Քո հրեղեն արցունքով
Ինձ հալեցիր:

Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ...

Ես մի չոր ծառ էի,
Դու գարնան արև.
Քո սիրով ծաղկեցավ
Իմ ճյուղն ու տերև:

Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ...

Թե ինձ չէիր առնի,
Ինչո՞ւ սիրեցիր.
Մի բուռ կըրակ եղար,
Սիրտըս էրեցիր:

Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ...

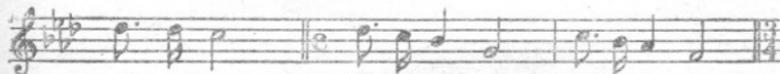
ԵՐԵՂ

Կոպ. Ս. ԵԱՀԱԶԵԻ

Երազուն

Ես լը-սե-ցի մի անուշ ձայն. Իմ ծե-րա-ցած

մոր մոտ էր. փայ-լեց նը-շույլ ու-րա-խու-թյան,

բայց ափ-սո՛ւ. որ Ե - թազ էր. փայ - լեց նը-շույլ

ու-րա-խու-թյան. բայց ափ-սո՛ւ. որ Ե - թազ էր.

Ես լսեցի մի անուշ ձայն,—
 Իմ ծերացած մոր մոտ էր,—
 Փայլեց նըշույլ ուրախության,
 Բայց ափսո՛ւ, որ երազ էր:

Կարկաշահոս աղբյուրն այնտեղ
 Թավալում էր մարգարիտ,—

Նա հստակ էր, որպես բյուրեղ,
Այն երա՛զ էր ցնորամիտ:

Եվ մեղեդին տխուր, մայրենի
Հիշեց մանկության օրեր.
Մորըս համբույրն ես զգացի,
Ա՛խ, ափսո՛ս, որ երազ էր:

Կըրծքին սեղմեց կարոտագին,
Աչքերս սրբեց — շատ թաց էր, —
Բայց արտասուքս գնում էին...
Ա՛խ, այդ ինչո՛ւ երազ էր...

ԵՐԻ ԱԼԵԿՍԻ

Կոմպ. ԲՐ. ԹՈՒԲԵՂՈՍՅԱՆԻ

Հանկարտ

Երբ ա . լե - կոծ ծո - վի վե - րա իմ մա
կույ - կը խոր - տակ - վի . ես փըր - փրա - դեզ
ա . լյաց մե - ջը դեռ իմ հույ - սը
չեմ կըտ - րի ես փըր - փրա - դեզ ալ - յաց
մե - ջը դեռ իմ հույ - սը չեմ կըտ - րի :

Երբ ալեկոծ ծովի վերա
Իմ մակույկը խորտակվի,
Ես փրփրադեզ ալյաց մեջը
Դեռ իմ հույսը չեմ կտրի:

Բոլոր ուժովս և համարձակ
Բազուկներըս կը պարզեմ,
Ալիքները պատատելով
Դեպի ափը կը թըռչեմ:

Անհավասար այդ կըռվի մեջ
Թե ուժերըս ըսպառվեն,
Ալիքները հորձանք տալով
Դեպի անդունդ թող նետեն:

Այն ժամանակ գեթ ըսփոփանք
Ես կը գտնեմ նըրա մեջ,
Որ մեռնում եմ քաջի նըման
Կըռիվ տալով մինչև վերջ:

ԵՐԿ ԼԵՅՐԵՆԻ

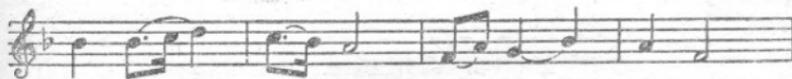
Խոսք՝ Մ. ՊԵՏԻԿՔԱՆԼԵՍԵՆԻ

Երաժշտ.՝ Մ. ԵՆՄԱՆՔԻՆԻ

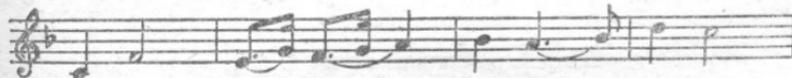
Չափավոր

Մինչ-դեռ հու - սով խայ - տա բնու-թյուն

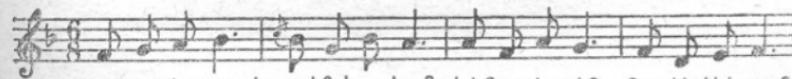
յետ դարո նա- շունչ ծը - մե - րայն-վույն

եվ ի գա - վառն իմ հայ - րե - թի

գե - դա - ծի - ծաղ դար - նա գա - րուն.

Մինչ բույր ի բույր փըր-թին ծաղ-կունք. եվ ճրու-վո-ղեն նո-րեկ ծիծ-ռունք.

ի քեզ ես դարձ առ-նեմ յայն ժամ. ո՛վ ցան-կա-չիդ իմ շա-յաս-տան:

Մինչդեռ հուսով խայտա բնություն,
Ետ դառնաշունչ ձրմերայնվույն
Եվ ի գավառն իմ հայրենի
Գեղածիծաղ դառնա գարուն.
Մինչ բույր ի բույր փլրթթին ծաղկունք,
Եվ նովողեն նորեկ ծիծռունք,
Ի քեզ ես դարձ առնեմ յայնժամ,
Ո՛վ ցանկալիդ իմ Հայաստան:

Ոչ Հելվետյան ինձ դաշտավայրք
Եվ կամ զըվարթ մարգագետինք,
Ոչ քան ըզքեզ չըքնադագեղ
Իտալական սլայծառ երկինք.
Հեռի ի քեզ պանդուխտ գոլով,
Քոյովըդ հար տապիմ անձկով.
Ի խանձարուրդ իմոց կենաց,
Ո՛վ Հայաստան, առնեմ ես դարձ:

Գայցեն ավուրք ուր մանկության
Անկցի տիոցս իմ գեղ դալար
Եվ յինեն խույս տացեն վայելք
Կենաց՝ թեթև ի գարշապար,
Ուր հեզ Մուսայս մատն ի յերեր
Մոռանայցե երգել ըզսեր.
Ըզնինք ի ծոցդ առնում յայնժամ,
Ո՛վ ցանկալիդ իմ Հայաստան:

ՋԵՏԹՈՒՆՅՈՑ ՔԵՆԼԵՐԳԸ

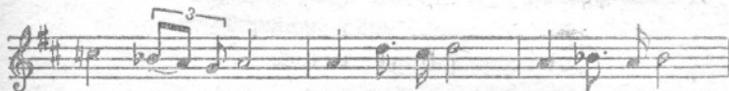
հոսք՝ 2. ՉԱՔՐՑԱՆԻ

Երաժշտ՝ Տ. ՉՈՒԿԱՅԻՆԻ

Քայլերգի սխեմայով =

Ա-րեվն ե-լավ, գեյ-թունցի-ցեր դեմ ձի հեծնենք առ նենք զեքեր:

դի - մենք ա-ռաջ, ին-չո՞ւ, ին-չո՞ւ գը-լուխ ծը-ռենք

բըռ - ցա - վո - րից մեր վիզ պար-զած ին-չո՞ւ, ին-չո՞ւ

գը - լուխ ծը-ռենք բըռ - ցա - վո-րից մեր վիզ պար-զած:

Արևն ելավ, Չեյթունցիներ՛ր,
Դեհ, ձի հեծնենք, առնենք զենքեր, դիմենք առաջ.
Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ գըլուխ ծըռենք
Բըռնավորին մեր վիզ պարզած:

Ջեյթունցի ենք, մեր սիրտիս ենք
Են պատերազմ և արշավանք,
Սուր, թուր, գնդակ և հրացան
Են խաղալիք մեր հավիտյան:

Ամբողջ հինգ դար գերի ենք մենք,
Մեր շղթայք մենք պատրաստեր ենք,
Ինչո՞ւ այժմեն մենք չստիպենք
Մեր գերողին կրելու զայն:

Կեցցե՛ Ջեյթուն, ապրի՛ Ջեյթուն,
Թող չտեսնե ստրկություն.
Քանի ունի մեզ պես որդիք,
Ապրի՛ Ջեյթուն, կեցցե՛ Ջեյթուն:

ՋՆՐՐԻՐ, ՍԻՖՏ ԻՄ

Երաժշտ. Ա. ԲԱՂՏԱՆՅԱՆԻ

Չափավոր

Ջար-բի՛ր սիրտ իմ վըշ-տա-հար. Երր ա-ռա-վոտ քեզ ծա-գյաց.

սլարտը մու-գա-յից շուրջ ըզ-քե՛վ պահեն զգա-հույսը հար-հա՛վ-րաց:

Պան - ծա՛ դյու - ցա - զըն մեծ ար-քա փա - ռըր.

Եմա առ - յու - եր - ընձ քո եր - գով.

ո՛չ ա - ընձ ո՛չ լու - սին. ո՛չ աստ-վեր. ո՛չ եր - կին

հա-սա-նին թույլփա-ռաց. հա-վեր-ժացիր:

հա-վեր-ժացիր:

Ջարթի՛ր, սիրտ իմ վըշտահար,
Նոր առավոտ քեզ ծագյաց.
Պարտք մուգայից շուրջ ըզքև
Պահեն զգահույսդ հարհավրաց:

Պանծա՛ դյուցազըն մեծ արքա փառոք,
Ճեմն առյալ երթըս քո երգով,
Ո՛չ արև, ո՛չ լուսին, ո՛չ աստղեր, ո՛չ երկին
Հասանին քույդ փառաց, հավերժացի՛ր:

Ուրախության օր է այս
Բերկրյալ սըրտից դեռահաս,
Պարտք մուգայից շուրջ ըզքև
Պահեն զգահույսդ հարհավրաց:

Պանծա՛ դյուցազըն մեծ արքա փառոք,
Ճեմն առյալ երթըս քո երգով,
Ո՛չ արև, ո՛չ լուսին, ո՛չ աստղեր, ո՛չ երկին
Հասանին քույդ փառաց, հավերժացի՛ր:

ԷԼ ԶԿՑՆ ԻՆՁ ՆՍՄԵՐ

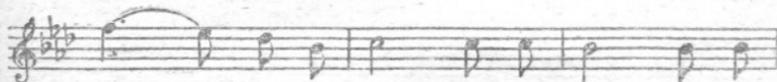
Պոպ: Տ. ՏԵՐՈՒՆԻ

Երաժշտ: Գ. ՂԱԶԱՐՅԱՆԻ

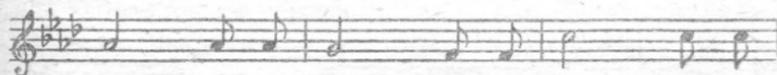
Հանդարտ

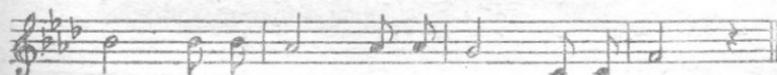
Ո՛չ ծի-ծաղ. ո՛չ ժը - պիտ ո՛չ ա -

չեր պարզ վը - ճիտ. հոճ - քեր թավ. ճուրբ կա -

մար էլ չը - կան ինձ հա - մար. հոճ - քեր

թավ. ճուրբ կա-մար էլ չը - կան ինձ հա-մար:

Ո՛չ ծիծաղ, ո՛չ ժպիտ,
 Ո՛չ աչեր պարզ վճիտ.
 Հոճքեր թավ, ճուրբ կամար
 էլ չը կան ինձ համար:

Ո՛չ երգեր, ո՛չ էլ տաղ,
 Ոսկե խոսք, կայտառ խաղ,
 Ո՛չ վարսեր մետաքսյա
 Ա՛խ, չը կան էլ հիմա:

ԹԵՂՈՒՄՆ ԳԵՋՈՐԳՎՈՒՅՆ

Թոսոք՝ Դ. ՊԵՇԻԿՔԱՇԼՅԱՆԻ

Երաժշտ.՝ Դ. ԵՎԲԱԼՅԱՆԻ

Լայնաժուռնյ-հանգրաւ

Ո՛չ փող զարկիցք, ո՛չ ար ձա - գանք լեռ-նա --
 Ու չեր - գե - ցիցք ող - բոց եր - գեր սըր-տա --

սույզ, ո՛հ, լեռ նա - սույզ, սա-րե
 հույզ, ո՛հ, սըր - տա - հույզ, երբ պա-

ի սար չա - թա - շը - շուկ տա - թից
 տան - վույց՝ բա - ցիցք մը - ուայլ փո - սից

լուր, ո՛հ, տա - թից լուր,
 դուռ, ո՛հ, փո - սից դուռ:

Ո՛չ փող զարկիցք, ո՛չ արձականք լեռնասույզ, (ո՛հ,
 լեռնասույզ) .
 Սարե ի սար չարաշըշուկ տարից լուր, (ո՛հ, տարից
 լուր) .

Ու չերգեցինք ողբոց երգեր սըրտահույզ, (ո՛հ,
սըրտահույզ),
Երբ պատանձվույն բացինք մոռալ փոսին դուռ, (ո՛հ,
փոսին դուռ):

Գիշերական մունջ ըստվերներ շուրջ կային,
Երբ հրացանի կոթով ըզհող փորեցինք.
Լուսին միայն դողդոջ շողայր մեր գլխին.
Սուգ էր պատեր, ըզդաշտ, բըլուր և երկինք:

Պետք չէր դագաղ և ոչ ճերմակ պատանքներ,
Որով գոցվեր ազատորդի Ջեյթունցին.
Նա հետ մարտին կարծես հոգնած կը հանգչեր,
Ու վերարկուն կարմիր բավեր յուր անձին:

Բայց երբ գլուխն ի բարձ դրինք հողաշեն
Տեսանք ըզգեղ ճակտին ու վերքըն պայծառ,
«Ով պատանյակ, ըսինք ամենքս մեկ բերնեն,
Վասն հայրենյաց մեռար. դու շատ ապրեցար»:

«Գընա՛ զրուցե՛ հայկազարմից մեծ ոգվոց,
Որ կան այստեղ ազատ ու քաջ դեռ հայեր.
Որոնք ի բլուր պատերազմաց թեպետ խոց՝
Մեջ ամպրոպաց ի ժայռ կանգուն են կեցեր»:

ԻՄ ՅՈՐԸ

Խոսք՝ Ա. Վ. ՏԱՐԱՆԿԻԻ
Հանդիման

Ա-րի՛: եր - գի՛ր. սի-րուճ բըլ - բուլ թո դայ-լայ - լիկճ

իմ յա - ռիճ. թո՛ղ բու-րաս - տանճ ու վարդճ ա - մուլ.

ա - ռի՛. բա - ոիր մեր կըտ - ռիճ. թո՛ղ բու-րաս - տանճ

ու վարդճ ա - մուլ. ա-րի՛. բա - ոիր մեր կըտ - ռիճ:

Արի, երգի՛ր, սիրուն բլբուլ
Թո դայլայիկն իմ յարին.
Թո՛ղ բուրաստանն ու վարդն ամուլ,
Արի՛ թատիր մեր կտրին:

Իմ յարն ունի շուշան այտեր,
Ալ-վարդ շրթներ, շող գանգուր,
Իմ յարն ունի ծով-ծով աչեր,
Որ շողում են սեր ու հուր:

Մի օր յարիս թեղ ընկած
Անցնում էի դաշտերով.
Խոտ ու ծաղիկ ըսքանչացած
Ելայում էին ապշելով:

ԻՆՏՆԸ

Լուսի՛ Գ. ԳՈՒՅԱՆԻ

Չափավոր զանգաղ

Ե-թե տըժ-գույն մահու հրեշ-տակ ան-հուն ժըպ-

-տով մ'իջ-նե իմ դեմ, շո-գի-ա-նան ցավքս ու հո-

-գիս, գիտ-ցե՛ք, որ դեռ կենդանի եմ,

Եթե տըժգույն մահու հրեշտակ
 Անհուն ժըպտով մ'իջնե իմ դեմ,
 Շոգիանան ցավքս ու հոգիս,
 Գիտցե՛ք, որ դեռ կենդանի եմ:

Եթե հընչե տըխուր կոչնակ,
 Թըրթուուն ծիծաղն մահու դըժխեմ,
 Դագաղս առնե իր համըր քայլ,
 Գիտցե՛ք, որ դեռ կենդանի եմ:

Եթե մարդիկն այն մահերգակ,
Որք սև ունին ու խոժոռ դեմ,
Համասփըռեն խունկ ու աղոթք,
Գիտցե՛ք, որ դեռ կենդանի եմ:

Իսկ անցըշան եթե մընա
Երկրի մեկ խորշն հողակույտն իմ,
Եվ հիշատակս այ թառամի,
Ա՛հ, այն ատեն ես կը մեռնիմ:

ԳԻՆՎԸ

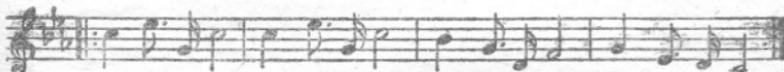
Խոր՝ Պ. ԳՈՒՐԵԱՆԻ

Երաժշտ. Տ. ՏԵՐ-ԱՆԿՐԵԱՅԵԱՆԻ

Լայն, ձգված

Սուրբ տենչերով լոկ ծառաված՝ ցամաքը տեսել աղբերքն համայր:

ցամքիլ ծաղիկ հասակի մեջ. ո՛հ, չէ՛ այնչափ ցավ ինձ համար:

Սուրբ տենչերով լոկ ծառաված՝
 Ցամաք գրտնել աղբերքն համայր
 Ցամքիլ ծաղիկ հասակի մեջ.
 Ո՛հ, չէ՛ այնչափ ցավ ինձ համար:
 Ջերմ համբույրով մը դեռ չայրած՝
 Սա ցուրտ ճակատըս դալկահար՝
 Հանգչեցունել հողե բարձին.
 Ո՛հ, չէ՛ այնչափ ցավ ինձ համար:
 Դեռ չը գըրկած էակ փունջ մը
 Ժըպտե, գեղե, հուրե շաղյալ,
 Գըրկել սա ցուրտ հողակույտը.
 Ո՛հ, չէ՛ այնչափ ցավ ինձ համար:
 Հեք մարդկության մեկ ոստը դու՛
 Հայրենիք մը ունիմ թշվառ,
 Չօգնած անոր մեռնի՛լ աննշան.
 Ո՛հ, ա՛յս է սոսկ ցավ ինձ համար:

ԻՆՁ ՄԻ՛ խՆԴՐԻՐ

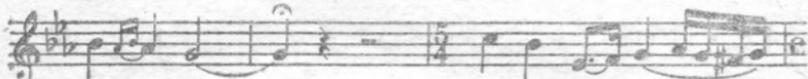
Խոսք՝ ՀՈՎԷ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ

Երաժշտ.՝ Ա. ՄԱՅԻԼՅԱՆԻ

Չափավոր

Ինձ մի՛ խնդրիր, ես չեմ եր - գի. Իմ սըխ-րու-թյունն

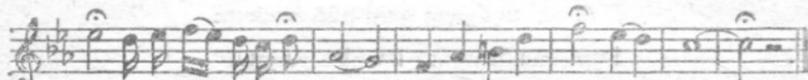
ա-հա - գին.

ա-ղե - կը - տուր.

Նը -րա ձայ - նից

Կը - խոր - տակ-վի թո հո-գին...

Ո՛չ, քեզ համար՝ այսպիսի երգ եր-գե-լու չեմ ես եր - բեք:

Ինձ մի՛ խնդրիր, ես չեմ երգի.
 Իմ սըխրությունն ահագին,
 Աղեկըտուր նըրա ձայնից
 Կը խորտակվի թո հոգին...
 Ո՛չ, քեզ համար՝ այսպիսի երգ
 Երգելու չեմ ես երբեք:

Ես երգեցի սարի վերա
Ու չորացան խոտ ու վարդ,
Անապատ է այնտեղ հիմա,
Սև՛, ամայի անապատ...
Հառաչանքից այրված սարում
Էլ ծաղիկ չի դալարում:

Բույր ու զեփյուռ ես կուզեի
Եվ արշալույս ոսկեվառ,
Որ մի պայծառ երգ հյուսեի
Ու երգեի քեզ համար...
Բայց իմ սիրտը բրոնած են դեռ,
Հուր հառաչանք, սև գիշեր:

ԼԵ, ԼԵ ՅՈՒՐՆԵ

Ընտ գանկաբլան. ողբաս

Ըստ ԿՈՒՐՏՅԱՆԻ

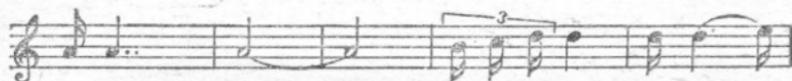
Լե, Լե. յա-ման, Մեր տուն, ձեր տուն

դի-մաց - դի-մաց. Լե. Լե. յաման. հե-րիք

ա-նեմ աչ-քով ի-մաց. յա-ման.

յա-ման յար. Լե. Լե. յա-ման. հե - րիք

ա - նեմ աչ - քով ի-մաց.

յա-ման, յա-ման յար.

Լե, լե, յամա՛ն,
Սեր տուն, ձեր տուն դիմաց-դիմաց.
Լե, լե, յամա՛ն,
Հերի՛ք անեմ աչքով իմաց,
Յամա՛ն, յամա՛ն, յա՛ր:

Լե, լե, յամա՛ն:
Դու ելեր ես կայներ ես դուռ,
Լե, լե, յամա՛ն,
Ես քու սիրուց սավղալի ծուռ,
Յամա՛ն, յամա՛ն, յա՛ր:

Լե, լե, յամա՛ն,
Արև դիպավ Մասիս սարին,
Լե, լե, յամա՛ն,
Կարոտ մնացի ես իմ յարին,
Յամա՛ն, յամա՛ն, յար:

ԼԵՆԻՆԻՋԻՆԵՐԻ ԽՄԲԵՐԳԸ

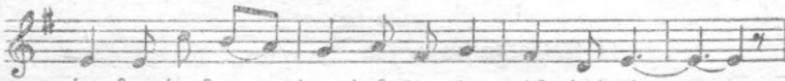
Խոսք՝ Թ ՆԱԼԵԱՆԻ

Հոր-Հոր. Չափավոր արագ

Երաժշտ.՝ Տ ՉՈՒԽԱՋԱՅԻ

Մենք քաջ տոն-մի զա - վակ-ներ են. չենք վա-խի.

մա - նըր-մու-նըր փոր - ձանքճեն - թից չենք փախ-չի.

մենք դեռ փոք-րուց միշտ սի - թել ենք քա - ջու-թյուն.

իճչ էլ որ լի - ճի՛ չենք հան-դուր-ժի պար-տու-թյուն.

Մենք դեռ փոք-րուց միշտ սի - թել ենք քա - ջու-թյուն.

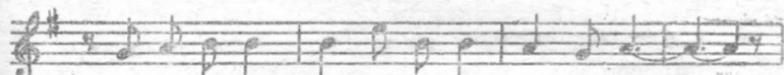
իճչ էլ որ լի - ճի՛ չենք հան-դուր-ժի պար-տու-թյուն:

Ու - թեմճ. ա-ռա՛ջ. զար-կենք թըմ-բուկ հաղ - քա - կան.

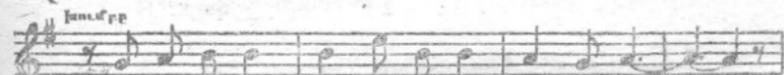
տանք թըշ-Յա-մունց մենք ծեծ ու ջարդ պատ-վա-կան:

թող ի-մա-նան, մենք չենք դառ-նա խա - դա-չիք:

այն-պես պիտ ծե - ծենք, որ հի - շեն հոր հար-սա - նիք:

թող ի-մա-նան, մենք չենք դառ-նա խա - դա - չիք:

այն-պես պիտ ծե-ծենք, որ հի - շեն հոր հար-սա - նիք...

Հոր-հոր — Մենք քաջ տոհմի զավակներ ենք, չենք վախի,
Մանր-մունր փորձանքներից չենք փախչի,
Մենք դեռ փոքրուց միշտ սիրել ենք քաջություն,
Ինչ էլ որ լինի՝ չենք հանդուրժի պարտություն:

Խումբ — Մենք դեռ փոքրուց միշտ սիրել ենք քաջություն,
Ինչ էլ որ լինի՝ չենք հանդուրժի պարտություն:

Հոր-հոր — Ուրեմն՝ առա՛ջ, զարկենք թմբուկ հաղթական,
Տանք թշնամուն մենք ծեծ ու ջարդ պատվական,
Թող իմանան՝ մենք չենք դառնա խաղալիք,
Այնպես պիտ ծեծենք, որ հիշեն հոր հարսանիք:

Խումբը — Թող իմանան, մենք չենք դառնա խաղալիք,
Այնպես պիտ ծեծենք, որ հիշեն հոր հարսանիք:

Հոր-հոր — Տոհմը մեր եղել է քաջերից քաջը,
Անարգել է կայծակների շառաշը,
Մենք էլ նրա զավակներն ենք հարազատ,
Էլ ուրիշ ժառանգ չկա, չկա մեզնից գատ:

Խումբը — Մենք էլ նրա զավակներն ենք հարազատ,
Էլ ուրիշ ժառանգ չկա, չկա մեզնից գատ:

Հոր-հոր — Ուրեմն՝ առա՛ջ, զարկենք թմբուկ հաղթական,
Տանք թշնամուն մենք ծեծ ու ջարդ պատվական.
Թող իմանան, մենք չենք դառնա խաղալիք,
Այնպես պիտ ծեծենք, որ հիշեն հոր հարսանիք:

Խումբը — Թող իմանան, մենք չենք դառնա խաղալիք,
Այնպես պիտ ծեծենք, որ հիշեն հոր հարսանիք:

ԼԵՆՑ

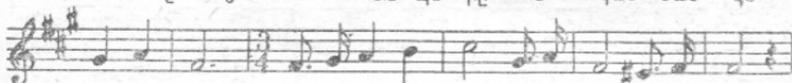
հոօր՝ Ռ. ՊԻՏԵԿՆԻՅԱՆԻ

երաժյու՝ Կ. ՇԻՆԼԵՄՅԱՆԻ

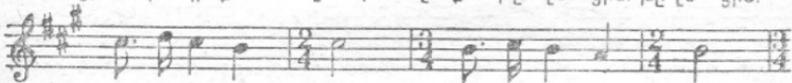
Իսնդաղ

Լը - ռեց: Ամ - պե - ըր ե - կան ծած - կե -

- ցիճ եր - կիճքճ ու լու-սիճճ աչ - քես խը - լե - ցիճ, խը-լե - ցիճ.

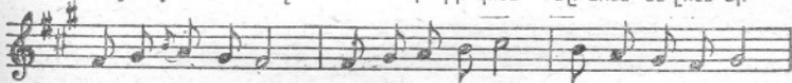
մը-ճա-ցի մե - ճակ՝ հո - գիս վըր-դո - ված.

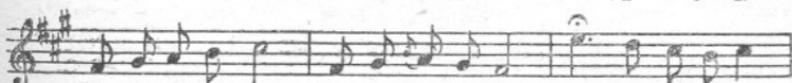
ծն-ճե-րըս ծո - ցիս. գլու-խըս քարշ ա - բած:

եվ այ-ճու-հե-տեվ ա-մեճ ի-րի-կուճ մը-ճում եմ լուս-ճի

խա-դաղ ծա-գե-լուճ. ճո - բա տըխ-բա-մած դեմ - քը ճա-յե - լիս՝

հի-շում եմ թըշ-վառ վի-ճա - կը ազ-գիս: Ա՛խ. ցո-լա՛. փայ-լե՛.

աըխ-բա-դեմ լու-սիճ. գու - ցե. քու փայ-լից փայլ տաս եվ հա - յիճ:

Պատմե շա տե-րուն Վարդա-նի մա-հը, կամ՝ ինչ-պես կո - ռավ

Գայ ազգի գա հը, կամ ինչ վեհ սի-րով սի-րում էր Վարդան

Մայրե-նի հո-գը աշխարհ՝ աշատան մայրե-նի հո-գը աշխարհ՝ աշատան:

Լուեց: Ամպերը եկան ծածկեցին երկինքն
Ու լուսինն աչքես խըլեցին, խըլեցին,
Մընացի մեճակ՝ հոգիս վրդոված,
Ձեռներըս ծոցիս, գլուխըս քարշ արած:

Եվ այնուհետև ամեն իրիկուն
Մընում եմ լուսնի խաղաղ ծագելուն,
Նորա տխրամած դեմքը ճայելիս՝
Հիշում եմ թըշվառ վիճակը ազգիս:

Ա՛խ, ցոլա՛, փայլե՛, տըխրադեմ լուսին,
Գուցե, քու փայլից փայլ տաս և հային:

Պատմե շատերուն Վարդանի մահը,
Կամ՝ ինչպես կորավ հայ ազգի գահը,
Կամ՝ ինչ վեհ սիրով սիրում էր Վարդան
Մայրե-նի հողը — աշխարհ՝ Հայաստան:

ԼՈՒՍՆԱԿ ԳԻՉԵՐ

Հանգստ

Լուսնակ գիշեր, բո - լո-րո-վիճ քուն չու - Յիմ.

Լուսնակ գիշեր, բո - լո-րո-վիճ քուն չու - Յիմ, ինձ տես-ճո-ղը

կարծում է թե տուն չու-Յիմ, վա՛յ, տուն չու-Յիմ, ինձ տես-ճո-ղը

կարծում է թե տուն չու-Յիմ, վա՛յ, տուն չու - Յիմ,

Լուսնակ գիշեր, բոլորովիճ քուն չունիմ.

Ինձ տեսնողը կարծում է թե տուն չունիմ, վա՛յ տուն չունիմ:

Մի՛ լար, մի՛ լար, մեռնիմ կամար ունքերուդ.

Արտասուքը վընաս կուտա աչքերուդ, վա՛յ, աչքերուդ:

Երնջարանըս սենյակիդ պատի տակն է,

Կյանք, խընդություն պարզ գիշերվա լուսնակն է,

վա՛յ, լուսնակն է:

Արի, գընանք խորհուրդ անենք միասին,

Ամուսնանանք, էլ չըսպասենք մեծ պասից, վա՛յ, մեծ պասից:

ժ-Ժ-Ի-Ռ-Ե-Մ-Կ

Խոսք Գ ԳՐԻՆԵՅԱՆԻ

Երաճառ.՝ ըստ ԿՈՄԻՏՅԱՆԻ

Andante

mf *6*

Մի - ծեռ - նա՛կ   ծի   ծեռ   նա՛կ.   դու՛ գար -

- նան   սի - րուն   թըռչ   նակ,   ծի - ծեռ -

mf *6*

- նա՛կ.   ծի   ծեռ   նա՛կ.   դու՛ գար - նան   սի - րուն   թըռչ -

- նակ.   դե - պի   ո՛ւր,   ինձ   ա - սա,   թըռ -

- չում ես այդ պես ա - ռագ.   դե - պի   ո՛ւր,   ինձ ա

- սա,   թըռ - չում ես այդ - պես   ա - ռագ:

Ծիծեռնա՛կ, ծիծեռնա՛կ,
Դու՛ գարնան սիրո՛ւն թռչնակ,
Դեպի ո՞ւր, ինձ ասա,
Թռչում ես այդպես արագ:

Ա՛խ, թռի՛ր, ծիծեռնակ
Ծնած տեղս Աշտարակ,
Անդ շինիր քո բույնը
Հայրենի կտուրի տակ:

Անդ հեռու ավեր
Հայր ունիմ սգավոր,
Որ միակ իր որդուն
Ապաստւմ է օրեր:

Դե՛հ, սիրո՛ւն ծիծեռնակ,
Հեռացի՛ր, թռի՛ր արագ
Դեպ հայոց երկիրը՝
Ծնած տեղս Աշտարակ:

ԺՌԲՆԵՒ ԺԱՌ

Լայն. սրտով

ԿՈՄՒՏԱՍ

Մի-րա-նի ծառ բար մի՛ տա. վա՛յ.

նըղ-նե-րըղ ի-րար մի՛ տա, վա՛յ.

Ա - մեՆ մե - ջըր ման գա - լիս ցա - վե - ընս

1. ի - րար մի՛ տա: տա:

2.

Հայտը-վե՛ք. ետ տը - վե՛ք, սա - թե՛ր. հովՆ ըՆ-կաՎ.

գըՆա. ել ետ չը - գա էս տար- վա տա-րիՆ,-

սըր-տիս ի՞նՆ - դուժ ծովՆ ըՆ - կաՎ.

սեՎ դարդՆ ի՞նՆ Վը - գովՆ ըՆ - կաՎ.

Հո՛վ. հո՛վ. հովՆ ըՆ - կաՎ.

սըր-տիս ի՞նՆ-դուժ ծովՆ ըՆ - կաՎ.

Ծիրանի՛ ծառ, բար մի՛ տա,
վա՛յ,

Ճըղներդ իրար մի՛ տա,
վա՛յ.

Ամեն մեջըդ ման գալիս
Ցավերըս իրար մի՛ տա:

Հա՛, տըվե՛ք, ե՛տ տըվեք, սա՛րեր,— հովն ընկավ,
Սըրտիս խընդում ծովն ընկավ.
Գընա, էլ ետ չըգա էս տարվա տարին,—
Սև դարդն իմ վըզովն ընկավ:

Հո՛վ, հո՛վ, հովն ընկավ,—
Սըրտիս խընդում ծովն ընկավ:

Մեռա բաղում բանելեն,
Մի կողմեն ջուր անելեն.
Ծառերին թուսի չըմընաց
Դարդիս դարման տանելեն:

Սև ամպը գըցել ա հով,
Մութը տըվել ա իմ քով.
Տեսնում եք ինձ պատել ա
էս անիրավ արյուն ծով:

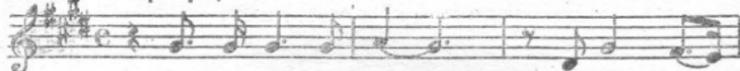
Նըստած տեղիս բար չունիմ,
Էրված սըրտիս ճար չունիմ.
Ա՛յ անօրե՛ն, փուչ աշխարհ,—
Բաղ ունիմ ու բար չունիմ:

ՃՈՂՈՎ

Երօթ' ԲԱՅՅՅՈՒ

Երաժշտ.՝ ըստ ԿՈՄԻՏԱՍԻ

Շահ դանդաղ

Զա՛յն տուր, ո՛վ ծո - վակ,

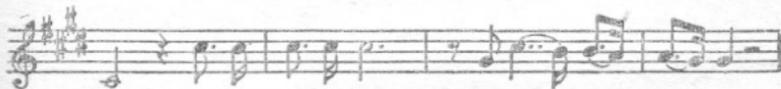
ի՞նչո՛ւ ԼԸ -

- ռում ես.

ող-բա - կից լի-ցել

չը-կա - մի՞ս դըժ-բախ-

- տիս: Շար-ժե - ցե՛ք, զե-փյուռք, ա-լի - քը վետ-վետ.

խառ-ցեք ար-տա-սուքս այս

չը-րե - ըիս հետ, խառ -

- ցեք

ար - տա

սուքս

այս

չը - ըե-ըիս

հետ:

Չա՛յն տուր, ո՛վ ծովակ, ինչո՞ւ լոում ես.
Ողբակից լինել չկամի՞ս դժբախտիս:
Շարժեցե՛ք, զեփյո՛ւռք, ալիքը վետ-վետ.
Խառնեք արտասուքս այս ջրերիս հետ:

Հայաստանի մեջ անցքերին վկա,
Սկզբից մինչ այժմ, խնդրեմ ինձ ասա՛,
Մի՞թե միշտ այսպես կմնա Հայաստան
Փշալից անապատ, երբեմն բուրաստան:

Մի՞թե միշտ այդպես ազգը խղճալի,
Կլինի ծառա օտար իշխանի,
Մի՞թե աստուծո աթոռի մոտին
Անարժան է հայն և հայի որդին:

Արդյո՛ք գալո՞ւ է մի օր, ժամանակ,
Տեսնել Մասիսի գլխին մի դրոշակ,
Եվ ամեն կողմից պանդուխտ հայազգիք
Դիմել դեպ յուրյանց սիրուն հայրենիք:

Դժվա՛ր այդ. միայն, տեսուչդ վերին,
Կենդանացրո՛ւ հայության հոգին,
Ծագի՛ր նոցա դու քո լույս գիտության,
Որով իբր էակք նոքա բանախան
Կճանաչեն մարդուս կյանքի խորհուրդը,
Կլինի գործովք տիրոջ փառաբան:

ՅՈՒՆՈՒՆ

Խոսք՝ Դեվի

Երաժշտ.՝ Ն. ԳԱԼԱՆՏԵՐՑԱՆԻ

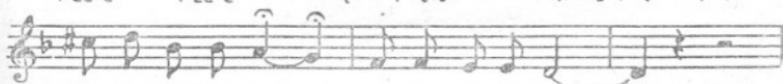
Շատ դանդաղ

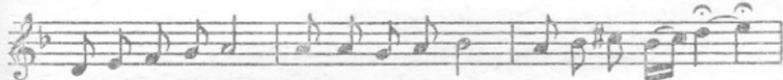
Բար-դի- Յե-րը մուր ձրգ-վել եմ ա-փից. ումեղմծոկճան-վերջ

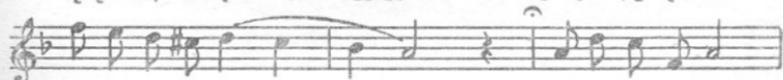
Խըշ-շում է. խըշ-շում. հեռ-վում փայ-լում է գի-շեր-վա ար-փից.

ու ես իմ մե - ոած ան-ցյալց եմ հի-շում

Ի-ջել է խո-ճազ մուրց ու շը-շըց-շում. ու-շու-ցած թըր-շուցց

հի-մա կը-թըն-շի.

էլ ոչ ոք չը-կա,

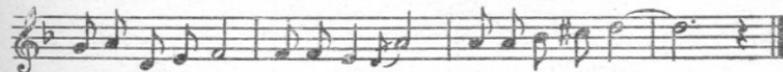

էլ ոչ ոք չը- կա: Բա-մից է շըր-ջում ու մի լուռ. մի լուռ

հու-սա-հատաղ-ջիկ.

էլ ոչ ոք չը-կա, էլ ոչ ոք չը-կա:

Բա-մից է շըր-ջում ումիլուռ,միլուռ հու-սա-հատ աղ-ջիկ:

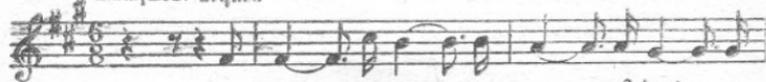
Բարդիները մուտք ձգվել են ակիճ,
Ու մեղմ ծովն անվերջ խշշում է, խշշում.
Հեռվում փայլում է գիշերվա արփին,
Ու ես իմ մեռած անցյալն եմ հիշում:

Իջել է խոնավ մութն ու շշուշում,
Ուշացած թռչունն հիմա կթռչի.
Էլ ոչ ոք չկա: Քամին է շրջում
Ու մի լուռ, մի լուռ հուսահատ աղջիկ:

Ու բարդիներն են կամաց փսփսում.
Ու մեղմ ծովն անվերջ խշշում է, խշշում.
Ես իմ անցյալն եմ ցավով ակնհայտում,
Հուսահատ աղջիկ, դու ո՞ւմն ես հիշում:

Իջել է խոնավ մութն ու շշուշում,
Ուշացած թռչունն հիմա կթռչի.
Էլ ոչ ոք չկա: Քամին է շրջում
Ու մի լուռ, մի լուռ հուսահատ աղջիկ:

Համդարս. երգոճ

Հար-հանդ, մար-մանդ, շող-շո . ղուճ ծո վ. ա .

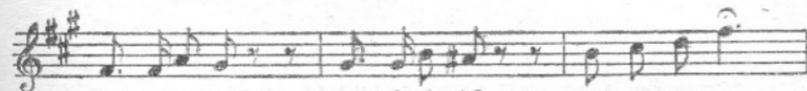
- Լիք - ճե - րով, իճճ գըր - կն.

տա՛ր գուր-գու-րե՛ թո ցոլ - թե - րով.

կըրծ-քիդ վը-րա օ-րո - րե՛:

Դող-դոջ եր-գը լուռ գի-շե-րիճ իմ ա-կան-քիճ

ղու եր-գե՛ գեթ մի պա-հիկ վըշ-տոտ սիր-տըս

ա՛խ հաճ - գըս-տի կա - ղո՛տ է...

Հարհանդ, մարմանդ,
Շողողուն ծո՛վ,
Ալիքներով
Ինձ գրկե՛,
Տա՛ր, գուրգուրե՛
Քո թևերով
Կրծքիդ վրա
Օրորե՛:
Դողդոջ երգը
Լուռ գիշերին
Իմ ականջին
Դու երգե՛,

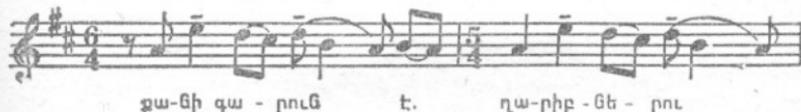
Գեթ մի պահիկ
Վշտոտ սիրտս
Ա՛խ, հանգստի
Կարո՛տ է...
Հուշեր, հույզեր,
Երագներ վառ
Մեղմ, հեզաբար
Շրշում են.
— Սիրտ, դադարի՛ր,

Իմ անո՛րջ սիրտ,
Ծովը երգե
Մեղմորեն,—
Շողշող հեռուն՝
Մշուշ և լույս,
Ափերն՝ անհույս,
Երագուն,—
Միտքս թափառ,
Ա՛խ, ոսկեվառ,
Արև ափերն
Երագում...

ԿԱՆԶԵ ԿՈՌՆԵԿ

Ըստ ԿՈՄԻՏԱՍԻ

Առկեցուն վճահառչ

Կանչե՛մ, կըռո՛ւնկ, կանչե՛մ, քանի գարուն է,
Ղարիբներու սիրտը գունդ-գունդ արուն է:

Կըռո՛ւնկ ջան, կըռո՛ւնկ ջան, գարուն է,
Կըռո՛ւնկ ջան, կըռո՛ւնկ ջան, գարուն է,
Ա՛խ, սիրտս արուն է:

Կանչե՛մ, կըռո՛ւնկ, կանչե՛մ, քանի արոտ է,

Աշխարհն է արեգակ, սիրտս կարոտ է:

Կըռո՛ւնկ ջան, կըռո՛ւնկ ջան, արոտ է,
Կըռո՛ւնկ ջան, կըռո՛ւնկ ջան, արոտ է,
Ա՛խ, սիրտս կարոտ է:

Կանչե՛մ, կըռո՛ւնկ, կանչե՛մ, քանի արև է,

Աջնան կերթաս երկիր, յարիս բարև:

Կըռո՛ւնկ ջան, կըռո՛ւնկ ջան, արև է,
Կըռո՛ւնկ ջան, կըռո՛ւնկ ջան, արև է,
Ա՛խ, յարիս բարև:

ՆԻՔ Ի ԿԻՄ

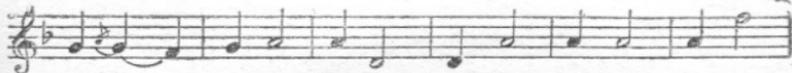
Յոսպ' Ն. ՌՈՒՄԻՆՏՆՆԻ

Ճրագ՝ Գ. ՆՐԱՆՅԱՆԻ

Չափավոր արագ

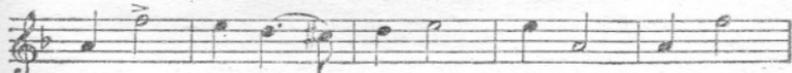
Երբ-որ բաց-վին դու - ներն հու - տ եվ մեր

եր-կրն փախ տա ծը-մեռ. չըբ-նաղ եր-կիրն մեր Ար-

մե-նիո - երբ փայ - լե յուր քաղ-ցրիկ օ - թեր.

երբ-որ ծի - ծառն իր բույն դառ-նա. երբ-որ

ծա - ռերն հազ-նից տե - թեվ՝ ցան-կամ

տես-նել զիմ կի - լի - կիա. աշ-խարհ՝ որ ինձ

ե-տուր ա - թեվ. որ ինձ ե-տուր ա - թեվ:

Երբոր բացվին դռներն հուսո,
Եվ մեր երկրեն փախ տա ձմեռ,
Չքնաղ երկիրն մեր Արմենիո,—
Երբ փայլե յուր քաղցրիկ օրեր.
Երբոր ծիծառն իր բույն դառնա,
Երբոր ծառերն հագնին տերև՝
Ցանկամ տեսնել զիմ Կիլիկիա,
Աշխարհ՝ որ ինձ ետուր արև:

Տեսի դաշտերըն Սուրիո,
Լյառն Լիբանան և յուր մայրեր.
Տեսի գերկիրըն Իտալիո,
Վենետիկ և յուր գոնդոլներ.
Կղզի, նման չիք մեր Կիպրիա,
Եվ ո՛չ մեկ վայրն է արդարև
Գեղեցիկ քան զիմ Կիլիկիա,
Աշխարհ՝ որ ինձ ետուր արև:

Հասակ մը կա մեր կենաց մեջ,
Ուր ամենայն իղձ կավարտի.
Հասակ մը, ուր հոգին ի տենչ՝
Հիշատակաց յուր կարոտի.
Հորժամ քնարս իմ ցրտանա,
Սիրույն տալով վերջին բարև՝
Երթամ ննջել հիմ Կիլիկիա,
Աշխարհ՝ որ ինձ ետուր արև:

Չափավոր զանգաղ

Կոո՛ւնկ, ուստի՛ կուգաս, ծառա եմ ձայնիդ,
Կոո՛ւնկ, մեր աշխարհեն խապրիկ մը չունի՛ս,
Մի՛ վազեր, երամիդ շուտով կըհասնիս,
Կոո՛ւնկ, մեր աշխարհեն խապրիկ մը չունի՛ս:

Թողել եմ ու եկել մըլքերս ու այգիս,
Քանի որ ա՛խ կանեմ, կը քաղվի հոգիս,
Կոո՛ւնկ, պահ մի կացիր, ձայնիկդ ի հոգիս,
Կոո՛ւնկ, մեր աշխարհեն խապրիկ մը չունի՛ս:

Աշունն է մոտեցել, գնալու ես թետափր,
Երամ ես ժողովել հազարներ ու բյուր,
Ինձ պատասխան չտվիր, ելար գնացիր,
Կոո՛ւնկ, մեր աշխարհեն գնա՛, հեռացի՛ր:

Իսրայել Երածրո. ըստ Մ. ԵՄԻՆՅԱՆԻ

Հա - մեստ աղ ջիկ
 ինձ մի տան - ջիր չա - րա չար.
 չա - րա չար. սի-րուն ջան. չա - րա չար.
 չա - րա չար. սի-րուն ջան. չա - րա չար.

Համեստ աղջիկ, ինձ մի՛ տանջիր չարաչար,
 Չարաչար, սիրուն ջան, չարաչար:

Հոգիս հոգուդ մատաղ լինի ամեն ժամ,
 Ամեն ժամ, սիրուն ջան, ամեն ժամ:

Մենք հարազատ, մեր մեջ չըկա խտրություն,
 Խտրություն, սիրուն ջան, խտրություն:

Նազլո՛ւ, Ըազլո՛ւ, ինձ մի՛ գցիր սարեսար,
Սարեսար, սիրուն ջան, սարեսար:

Մատաղ կյանքումս քեզ եմ սիրել, անճման,
Աճճման, սիրուն ջան, անճման:

Գիշեր-ցերեկ դադար չունեմ քեզ համար,
Քեզ համար, սիրուն ջան, քեզ համար:

ՀԱՅՑԱՍՆԻ

Խոսք՝ Հ. ՄԻՐՋԱՆ-ՎԱՆԱՆԳԵՑՈՒ

Երաժշտ.՝ Գ. ԵՐԱՆՑԱՆԻ

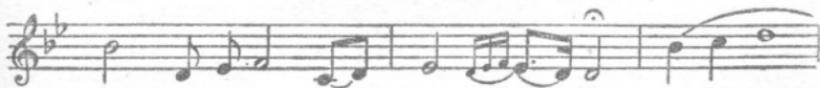
Շոս դանդաղ

Հա - յաս - տան, եր - կիր դրախ-տա-

- վայր, դու մարդ-կայ-նո ցե - ղիս օր-րան.

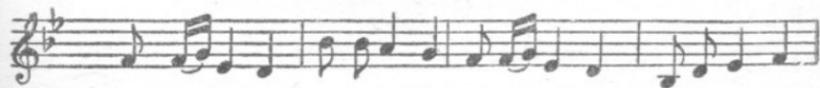
դու եվ բը-նիկ իմ Հայ - րե - նիք, Հա-

- յաս - տան. Հա - յաս -

տան, Հա - յաս - տան: Ի վե՛ր ա - նու՛նդ

սիրտ իմ, ո՞ն հույժ ո-գե-վո-րի ի նոր խրա-խույս, ի վե՛ր ա-նու՛նդ

սիրտ իմ, ո՞ն հույժ ո - գե-վո-րի ի նոր խրա-խույս եվ

անձկայրյաց ի քեզ հուսամ. քեզ. ի քեզ. հույս իմ մի-

- այն Հա - - - - - յաս - տան.

Հա - - - - - յաս - տան. Հա - - - - - յաս - տան.

- - - - - յաս - տան. Հա - - - - - յաս - տան.

Հայաստան, երկիր դրախտավայր,
 Դու մարդկայնո ցեղիս օրրան,
 Դու և բնիկ իմ Հայրենիք,
 Հայաստան, Հայաստան, Հայաստան:

Ի վեր անհունդ սիրտ իմ, ո՛հ, հույժ
 Ոգևորի ի նոր խրախույս,
 Եվ անձկայրյաց ի քեզ հուսամ,
 Ի քեզ, ի քեզ, հույս իմ միայն,
 Հայաստան, Հայաստան, Հայաստան:

Հայաստան, անուն փարեւի,
Ի քեզ հանգիստ Նոյան տապան,
Եգիտ և քն ապրեցավ Նոյ,
Հայաստան, Հայաստան, Հայաստան:

Գետք քաջառաջք աղենաբուղիս
Զհողդ բարի առնեն հուռթի,
Քն ապրիմ են, քն միշտ ցնծամ,
Քն, քն պանծամ, փառք իմ միայն:
Հայաստան, Հայաստան, Հայաստան:

Հայաստան, ծնող դյուցազանց
Եվ հրաշալյաց հանդիսարան.
Քո զեփյուռին քաղցր և շնչյուն,
Հայաստան, Հայաստան, Հայաստան:

Հայկ, Արմենակ, Արամ, Տիգրան
Տրդատ, Սմբատ, Վարդան, Վահան,
Ջոր շնչեցին և զորացան,
Ջքեզ հիշեն, զքեզ սիրեն,
Ջքեզ, զքեզ, սեր իմ միայն
Հայաստան, Հայաստան, Հայաստան:

ՀԱՅԱՑ ԵՂՋԻԿՆԵՐ

Խոսք՝ Գ. ՄԻՐԻՄԱՆՅԱՆԻ

Ձափալուր

Հա-յո՛ց աղ-ջիկ - ցեր ձեր հո - գու՛ն մա-

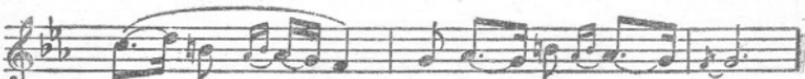
- տաղ. հա-յո՛ց աղ-ջիկ - ցեր.

ձեր հո - գու՛ն մա տաղ. երբ միտս եք գա-

- լիս. ա-տու՛մ եմ ես «ա՛խ.» երբ միտս եք գա -

- լիս. ա-տու՛մ եմ ես «ա՛խ.»

վում եմ, հա՛լ - վում Զ - տա-մա-մա-մա

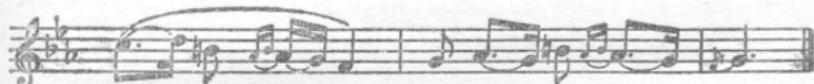
մեջ. հալ-վում եմ. հալ - վում

օ - տա - րու - թյան մեջ. ա՛խ. սիր - տըս խոր-

- վում. ցա-վիս չը-կա վերջ. ա՛խ. սիր- տըս խոր-

- վում. ցա-վիս չը - կա վերջ.

Հայո՛ց աղջիկներ, ձեր հոգուն մատաղ,
Երբ միտս եք գալիս, ասում եմ ես «ա՛խ»,
Հալվում եմ, հալվում օտարության մեջ,
Ա՛խ, սիրտս խորվում, ցավիս չկա վերջ:

Երբ կարմիր գինին բաժակումս լցրած,
Սեղանիս վրա առաջս է դրած,
Աչքս ականա վրան եմ ձգում,
Ձեր սիրուն պատկերն եմ մեջը տեսնում:

Հայո՛ց աղջիկներ, ձեր հոգուն մեռնեմ,
Ձեր սիրուն աչերն էլ ե՛րբ կտեսնեմ,
Էն սև-սև աչերն, սև ունքով պատած,
Կարծես երկնային դալամով քաշած:

Էն սև-սև աչերն, որ շատին սպանեց,
Բայց էլի շատին դժոխքից հանեց,
Ես էլ կենդանի տեղովս եմ մեռած,
Առանց կրակի էրված, խորոված:

Հայո՛ց աղջիկներ, ի՞նչ անուն տամ ձեզ,
Թե հրեշտակ ասեմ՝ հրեշտակ չեմ տեսել,
Թե մարդ անվանեմ՝ բեղամաղ կանեմ,
Ուրեմն՝ ի՞նչ ասեմ, մոլորված եմ ես:

Ձեր սերն է միայն սրտունս պահած,
Ձեր սիրով միայն եմ ես կենդանի,
Ձեր սերը միայն էս կյանքս մաշված
Օտարության մեջ դեռ կպահպանի:

ՀՈՍՈՅԻ ԵՐԳԸ

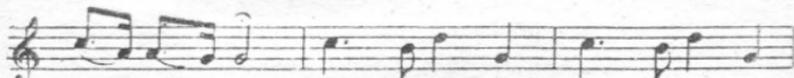
Հուլի 1919-ին

Երաժշտ. ԱԼ ՔԱԼԱՆՔԵՐԻ

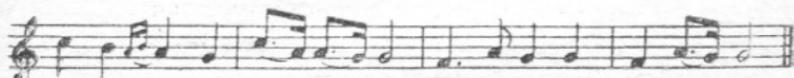
Չափով

Ա - հա ծա գեց կար միր ա - թե՛վ. տաք ե՛վ պայ - ծառ

է օ - թը դե՛հ քաշե - ցեք սի - րուն եզ - ներ

ա - ռաջ տա - թեք ա - թո - թը. ա - ռաջ տա - թեք ա - թո թը

Ահա ծագեց կարմիր արև,
Տաք և պայծառ է օրը,
Դե՛հ, քաշեցե՛ք, սիրուն եզներ,
Առաջ տարեք արորը:

Վարը վարենք, ակոս փորենք
Խոր ակոսներ հողի մեջ,
Սերմը ցանենք, որ հունձ հընձենք,
Ճորլան դիզենք կալի մեջ:

Կգա ձմեռ — մեճք վախ չունիճք.—
Ուրախ կանցճի մեր օրը,
Ուտելու միշտ պաշար ունիճք,
Լի և կուշտ է մեր փորը:

Թող չասեն մեր դրացիքը,
Ծույլ են Հասոյի եզները:
Դե՛հ, քաշեցե՛ք, սիրուն եզներ,
Շուտով վարենք արտերը:

ՀԻՆ ԳՆԼԸ

Համ Գ. ԿԱՐԱՆՄԱՆԻՔՆԵՅԻ

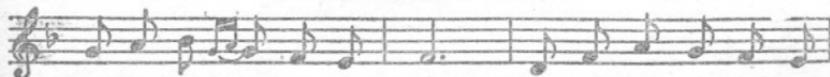
Չափազոր

Հին - գալ - ւա. հին - գալ - ւա. հին - գալ - ւա. հին - գալ - ւա.

Հո - վի - վը սա - ռում տըխ ըեց.

սի-րո եր - գը ճը - վա - գեց. եր - գը վառ այ տե - ըին՝

եր - գը բոց աչ - քե - ըին. եր - գը վարդ օ - ըե -

- ըին: Ա՛յ, խեղճ հո - վիվ. քեզ բա - ժին

խոր ձո - ըեր մը - ճա - ցին: եր - գը վառ այ - տե - ըին.

եր - գը բոց աչ - քե - ըին. եր - գը վարդ օ - ըե - ըին:

Հովիվը սարում տխրեց,
Սիրո երգը նվագեց:
Երգը վառ այտերին,
Երգը բոց աչքերին,
Երգը վարդ օրերին:

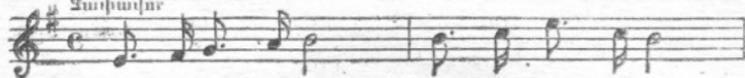
Ա՛յ, խեղճ հովիվ, քեզ բաժին
Խոր ձորեր մնացին:
Երգը վառ այտերին,
Երգը բոց աչքերին,
Երգը վարդ օրերին:

Ահա, եկավ նոր գարուն,
Ծաղիկներով զարդարուն.
Սիրում եմ գույնզգույն
Ծաղիկներ, հա, հա, հա,
Գույնզգույն ծաղիկներ:

Ա՛յ, խեղճ հովիվ, քեզ բաժին
Խոր ձորեր մնացին:
Երգը վառ այտերին,
Երգը բոց աչքերին,
Երգը վարդ օրերին:

ԹԻՄՈՒՄ Բ. ՊԵՏԿՆԱՆՅԱՆԻ

Գալիվար

Թո՛ղ փը-շե քա-մի՜ն պաղ-պաղ. ե - ըն-սիս.

վե - թե՛ն ամ-պե-րե՜ն սաս - տիկձյուն թո՛ղ գա. որ-քան որ կու-զե՛

թող փը-շե Հյու-սիս. հու-սով եմ, վաղ-ուշ գա-րու-ճը պիտ գա:

Թո՛ղ փշե քամին պաղ-պաղ երեսիս,
 Վերեն, ամպերեն սաստիկ ձյուն թո՛ղ գա.
 Որքան որ կուզե՛ թող փշե Հյուսիս,
 Հուսով եմ՝ վաղ-ուշ գարունը պիտ գա:

Թուխպը թող պատե երկինքը պայծառ,
 Թանճր մառախուղ երկիր թո՛ղ փակե,
 Տարերք աշխարհիս խառնվին իրար,
 Հուսով եմ՝ վաղ-ուշ արև պիտ ծագե:

Թո՛ղ գա փորձություն, թո՛ղ գա հալածանք,
 Խավար թող դառնա անաղոտ լույսը,
 Սարսափելի չեն հային տառապանք,
 Միայն... չի հատներ խղճուկի հույսը:

ՃԱԽԱՐԵԿ

Խոսք՝ Գ. ԱՂԱՅԱՆԻ

Երաժշտ. ըստ՝ Ս. ՏԵՐ-ՂԵՎՈՆԿԻՅԱՆԻ

Հանդիս

Մա-Գի'ր մա - Գի'ր. Իմ նա - խա - րակ. մա-Գի'ր
 սիպ-տակ մա - լանջ - ցեր. մա-Գի'ր թե-լեր հաստ ու
 բա - րակ. որ ես հո-գամ - իմ ցա - վեր: Տիգ-րա-
 ցի - կըս գուլ-բա չու-ցի. հանդ է գը-ճումո-տա-բաց.
 Գաբ-րի - ե - լըս. չու - խա չու - ցի. միշտ ա -
 - ճում է սուգ ու լաց: Մա-Գի'ր, մա-Գի'ր. իմ նա -
 - խա-րակ. որ ես հո-գամ իմ ցա - վեր:

Մանի՛ր, մանի՛ր, իմ ճախարակ,
Մանի՛ր սպիտակ մալանչներ,
Մանի՛ր թելեր հաստ ու բարակ,
Որ ես հոգամ իմ ցավեր:

Տիգրանիկս գուլպա չունի,
Հանդ է գնում ոտաբաց,
Գաբրիելս չուխա չունի,
Միշտ անում է սուգ ու լաց:

Մանի՛ր, մանի՛ր իմ ճախարակ,
Որ ես հոգամ իմ ցավեր:

ՄԵՃԿԵԼ

Իոսիպ' Ա.Գ. ԻՍԱՀԱԿՅԱՆԻ

Դանդաղ-լայնառուել

Ման-կալ ես. բե - զա - րած ես.

ա - ող շուռ տո՛ւր շո՛ւտ ա - ռի՛,

ծո - վի պես բըր-տը-ճած ես.

եզ - ճերմ ար - ձկի.

տուն ա - ռի՛. ծո-վի պես բըր-տը-ճած

ես.

եզ-ճերմ

ար-ձկի. տուն ա - ռի՛ - ռի՛.

Մաճկալ ես, բեզարած ես,
Առը շուռ տո՛ւր, շո՛ւտ արի:
Ծովի պես քրտնած ես,
Եզներդ արձկի՛, տուն արի՛:

Կայթի սերը քաշել եմ,
Դրել եմ հովի՛ն՝ սառի,
Այ գոզնոցս կապել եմ
Արի, թառլան, 1-ը՛ոռ, արի՛:

Տեղ եմ գրցել շվաքում,
Քամին կուգա, զով կանի.
Լուսնի շողքն է մեր ծոցում
Չափ տո՛ւր, չափ ա՛ռ, շուտ արի:

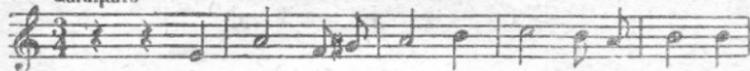
Դադրած, բեզարած յա՛ր ջան,
Ամպերն ելան, դե՛հ, արի.
Բեզարած ջանիդ դուրբան,
Ծըսից թև առ, շուտ արի՛...

ԿՆՆՈՒՐԵՆԿ

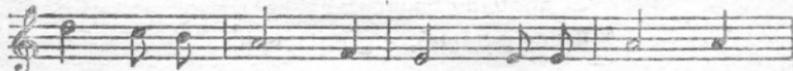
Երայ՝ Ղ ԱՂԱՏԱՆԻ

Երաժյու. Ա. ՏԵՐ-ՆՈՎԱԹՅԱՆԻ

Հանդարտ

— Սի թո՛ւն մա-նու-շակ ին չո՛ւ ես թող-մե՛լ կա-

- պույտ ա-շիկ - Գերոյ ին - չո՛ւ ես փա- կել քեզ

ո՛վ Գե-ղա-ցրեց. ո՛վ վատ բան ա- սեց քո ա

- նուշ հո - տով ո՛վ չը ըզ-մայ - լեց քեզ

ո՛վ Գե-ղա-ցրեց. ո՛վ վատ բան ա- սեց քո ա .

- նուշ հո - տով ո՛վ չը ըզ-մայ - լեց:

— Սիրո՛ւն մանուշակ, ինչո՞ւ ես թողնել,
կապույտ աչիկների ինչո՞ւ ես փակել,
Քեզ ո՞վ նեղացրեց, ո՞վ վատ բան ասեց,
Քո անուշ հոտով ո՞վ չը զմայլվեց:

— Սիրո՛ւն մանկիկներ, դուք ինձ սիրեցիք,
Իմ ծաղիկներից փնջեր կապեցիք,
Բայց կոշտ ձեռներից, կոպիտ ճանկերից
Ինձ չազատեցիք, չպահպանեցիք:

— Ծաղիկ ես ծաղկաց, սիրո՛ւն մանուշակ,
Բա՛ց քո գեղանի աչքերո՞յ կապուտակ,
Անխիղճ եմ մարդիկ, բայց մե՞նք կպահենք,
Որ չընկնես երբեք նրանց ոտքի տակ:

ՄՐՅՐԻ-ԿԻՊ

Խոսք՝ ԱՎ. ԻՍԱՀԱԿՅԱՆԻ
Հափափոք

Հայ-րե-ցի - քես հե - ու - ցել եմ.

խեղճ պանդուխտ եմ. տուն չու - ցիմ. Հայ-րե - ցի-քես

հե-ու-ցել եմ. խեղճ պանդուխտ եմ. տուն չու - ցիմ.

ա-զիզ մո-րես բաժանվել եմ. տը-խուր-տըր=տում քուն չու - ցիմ:

Հայրենիքես հեռացել եմ,
Խեղճ պանդուխտ եմ, տուն չունիմ,
Ազիզ մորես բաժանվել եմ,
Տխուր-տրտում, քուն չունիմ:

Սարեն կուգաք, նախշուն հավքե՛ր
Ա՛խ, իմ մորըս տեսել չե՛ք,
Ծովեն կուգաք, մարմանդ հովե՛ր,
Ախըր բարև բերել չե՛ք:

Հավք ու հովեր եկան կըշտիս
Անձեն դիպան ու անցա՛ն.
Պապակ-սըրտիս, փափագ-սըրտիս
Անխոս դիպան ու անցա՛ն:

Ա՛խ, քո տեսքին, անուշ լեզվին
Կարոտցել եմ, մայրի՛կ ջան.
Երնե՛կ, երնե՛կ երագ լինիմ,
Թըռնիմ մոտըդ, մայրի՛կ ջան:

Երբ քունըդ գա, լուռ գիշերով
Հոգիդ գըրկեմ, համբույր տամ.
Սըրտիդ կըպնիմ վառ կարոտով,
Լա՛մ ու խընդա՛մ, մայրի՛կ ջան...

ՄԵՆԵԿ ՃԱՄՓՈՐԴ ԵՄ

Էօսք՝ ԱՆՆԱՍՏՈՒՐԱՆԻ
Հանդարտ

Երաժշտ.՝ Բ. ՂԱԶԱՐՅԱՆԻ

Մե - նա՛կ ճամ-փորդ եմ... հոգ - նա՛ծ ու - ժաւ -
 - պա՛ռ. աճ - ցել եմ կյանքի փը - շոտ
 նա-նա - պարհ. աճ - ցել եմ քույ-
 - թի՛կ. սա - ըն՛ր ու ծո - ըն՛ր. մեճ - մե -
 նակ քա - շել սե-վա - մաշ օ , ընր:

Մենա՛կ ճամփորդ եմ... հոգնա՛ծ, ուժասպա՛ռ.
 Աճցել եմ կյանքի փշոտ ճանապարհ.
 Աճցել եմ, քույրի՛կ, սարե՛ր ու ձորե՛ր,
 Մեճ-մեճակ քաշել սևամաշ օրեր:

Մենա՛կ ճամփորդ եմ... ճամփեքով քարոտ
Քո դուռն եմ եկել, քո սերին կարո՛տ,
Ա՛խ, քույրի՛կ, կյանքս—բո՛ւք է ու բորա՛ն,
Մի՛ թող ինձ անհույս, անտեր՝ քո դռան...

ՄԻ՛ ԼԱՐ, ԲԼՔՈՒԼ

Թանգր՝ ԱԼ. ՌԱՏՈՒՐԱՆԵՐ

Երաժշտ.՝ ԵՆ. ԲԱՂՎԱՍՏՐՅԱՆԻ

Հանդիս

Մի՛ լար, բլք-բո՛ւլ, քեզ մի՛ տան-ջի ր, որ փո-թո-րիկն
 ա - ճի - ռավ վար-դըդ սի - բուն, վար - դըդ կար-միր
 թը - փից պո կե՛ց ու տարա՛վ...

Մի՛ լար, բլքո՛ւլ, քեզ մի տանջիր,
 Որ փոթորիկն աճիրավ
 Վարդդ սիրուն, վարդդ կարմիր
 Թփից պոկե՛ց ու տարա՛վ...

Կանցնեն օրեր... կգա կրկին
 Մի նոր գարուն վարդաբեր,
 Եվ մոռացած քո վիշտը հին՝
 Նորից կերգես վարդին սեր:

Բայց վա՛յ կյանքի այն խեղճ երգչին,
Որ վաղաժամ որբացած,
Յուր սիրելի, խոսուն վարդին
Յուրտ հողին է նա հանձնած...

Երգչի համար զարուն չի՛ գա,
Ո՛չ նա նոր վարդ կսիրե,
Նա պետք է լա, պետք է սգա,
Մինչ հավիտյան կյո՛ւե...

ՄԻԿԵՆ ՄԻՐԶՆ

Հանկիտ-խասկցուհան

Երաժշտ. բառ ԿՄՄԵՏՆԻՔ

Օրն էր ուր բար լուս ի շա բար

գյաշտ էր իր ենք Մա լա քյա վեն.

քրդ-թիկ մե կազ Ջը-զի-րու քաղ-քեն.

ա ղին բե ղին Մա-լա-քյա վեն.

տը-վին ի-ծեռ Մո-կաց Միր-զեն. Հա-զար ափ-տո՛ւ

Մո-կաց Միր-զեն.

Օրն էր ուրբաթ,
Լուս ի շաբաթ.
Գյաշտ էրիր ենք Մալաքյավեն,
Թղթիկ մ եկավ Ջգիրու քաղքեն,
Առին, բերին Մալաքյավեն,
Տվին ի ձեռ Մոկաց Միրզեն:
    Հազար ափսո՛ւ Մոկաց Միրզեն:

Ատեց, կարդաց,
Քաղցրիկ լեզվին էրավ Մազգեն,
Շլեց աչքեր, կախեց չանեն,
Քաղավ գուլը կարմիր երեսեն:
    Հազար ափսո՛ւ Մոկաց Միրզեն:

Կանչեց, ասաց
Յուր մշակին.
— Դո՛ւ քաշի Բոզ-Բեդավին,
Վրա դրեք թամբ սաղաֆին,
Սաֆար կերթամ չուր Ջգիրեն:
    Հազար ափսո՛ւ Մոկաց Միրզեն:

ՅՈՐ ԿՈՉՈՆԻ

Խոսք՝ ՀԱՄԱՍՅԵՐԻ

Երաժշտ.՝ Ա.Ա.Ն. ՀՈՎ. ՀԱՆՆԵՐԻ

Ա՛ճիււյժ

է-ծը ա - ոհ. պա - զար տա - ըի. էճ պա-զա - ըեճ

սազ մը ա - ոհ. սազ մը ա - ոհ. սազ մը ա - ոհ. սա -

-զով յա - ըիս ցա - զը ա - ըի: Յար. ցա-զա-

- ցի. ցա-զա - ցի. յար. ցա-զա - ցի. ցա-զա - ցի. սա -

- զով. ցա - զով ցա-զա - ցի. սա - զով. ցա - զով ցա-զա - ցի.

յա՛ր... Հե - ըըս առ - տուճ գո - մը մը -

- տավ. գո - միճ մե - ջը էծ չի գը - տավ. էծ չի գը - տավ.

*) Յուրաքանչյուր քառյակից նետո կրկնել «Յար նազանի» 16 տակտը:

Էծ զի զը - տալ. պա - տեճ կախ - ված սա - զը զը - տալ:

շե - րըս հեր - սեճ ա - ռալ սա - զը. զար - կալ քա - ռիճ, կոտ -

րեց սա - զը. կոտ - րալ սա - զը. կոտ - րալ սա - զը. զը -

ճաց սա - զը. մը - ճաց ճա - զը. Յա՛ր:

Էծը առի, պագար տարի,
 Էն պագարեն սագ մը առի.
 Սագ մը առի, սագ մը առի,
 Սագով յարիս ճազը արի:
     Յա՛ր, ճագանի, ճագանի,
     Յա՛ր, ճագանի, ճագանի,
     Սագով, ճագով ճագանի,
     Սագով, ճագով ճագանի, յա՛ր...

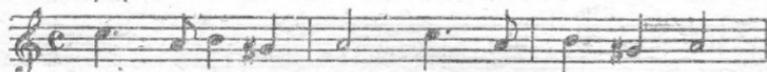
Հերըս առտուն գոմը մըտավ,
Գոմին մեջը էծ չի գըտավ.
Էծ չի գըտավ, էծ չի գըտավ,
Պատեն կախված սազը գըտավ:
Յա՛ր, նազանի, նազանի,
Յա՛ր, նազանի, նազանի,
Սազով, նազով նազանի,
Սազով, նազով նազանի, յա՛ր...

Հերըս հերսեն առավ սազը.
Զարկավ քարին, կոտրեց սազը.
Կոտրավ սազը, կոտրավ սազը,
Գընաց սազը, մընաց նազը:
Յա՛ր, նազանի, նազանի,
Յա՛ր, նազանի, նազանի,
Հազար նազով նազանի,
Հազար նազով նազանի, յա՛ր...

Ո՛վ ՀԱՅՈՑ ԵՃԻՆԵՐԷ

Դանդաղ

Երաժշտ.՝ Մ. ԵԿՄԱԿՅԱՆԻ

Ո՛վ հա-յոց աշ-խարհ. հա - րա - զատ պայ - ծառ.

զա-վակ - նե - րիդ. օ - թե - վան. հա - վեր - ժա - կան

հան-գըր - վան: Զո հը-պարտ եր - զը. թո ա-զատ կյանք - թը

թող հըն - չի հա - վետ. թող ծաղ - կի հա - վետ:

Ո՛վ հա-յոց մեր աշ-խարհ. դու ցընծա դա - րե - դար:

Ո՛վ Հայոց աշխարհ,
Հարազատ պայծառ,
Զավակներիդ օթևան,
Հավերժական հանգրվան:

Զո հպարտ երգը,
Զո ազատ կյանքը
Թող հընչի հավետ,
Թող ծաղկի հավետ:

Ո՛վ Հայոց մեր աշխարհ,
Դու ցընծա՛ դարեդար:

ԻՎ ՄԵԶՈՍՈՒՆԻՉ ԳՈՒՆ ԼԵՋՈՒՐ

Խաչ և ՄԵԶՈՒՍՈՒՆԻՉ

Ըստ ԳՈՒՆՏԱՆՈՒ

Գովազան խորհրդավոր

Ով մեծա սքանչելու լեզու ո՞վ հեշտ բար-բառ

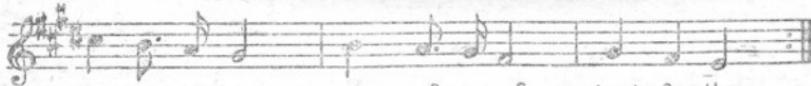
Մայրա-կան քաղ-ցրա-հըն-չյուն թառե-րուդ նը-ման ար-դյոք

այլ տեղ կա՞ն. Դու որ նախ ինձ հըն-չե-ցիր.
այն նախըզ ջեզ րո-թո-վելս

նախ սի րո ո՞ր հեշտ խոս-քեր. իմ մայր-ե-նի
դեռ իմ մըտ-քեն չե՞ն լեր. կյա ց միշտ լե-զուդ

քաղ-ցըր լե-զու կյա ց աճ-սա-սան. կյա՛ց հա-վես:
իմ հայ-կար-ծան կյա ց ծաղ-կա-լից. ծաղ-կա-վես:

Ո՛վ մեծասքանչ դու լեզու,
Ո՛վ հեշտ բարբառ մայրական,
Քաղցրահնչյուն բառերուդ
Նման արդյոք այլ տեղ կա՞ն:
Դու որ նախ ինձ հնչեցիր,
Նախ սիրո, ո՞հ, հեշտ խոսքեր,
Այն նախ զքեզ թոթովես
Դեռ իմ մտքեն չէ ելեր:

Իմ մայրենի քաղցր լեզու,
Կյա՛ց անսասան, կյա՛ց հավետ,
Կյա՛ց միշտ լեզուդ իմ հայկարժան,
Կյա՛ց ծաղկալից ծաղկավետ:

Ինչ դառն վիշտ է սրտիս,
Երբ օտար տեղ ու լեզու
Բռնի իրեն զիս քաշե,
Սրտես արյուն կը հեղու,
Ո՞հ, զայն օտարն ես սիրել
Բնավ չեմ կարող ի սրտե,
Չէ այն, չէ քաղցր իմ լեզու,
Որ սիրով զիս կ'ողջունե:

Իմ մայրենի քաղցր լեզու,
Կյա՛ց անսասան, կյա՛ց հավետ,
Կյա՛ց միշտ լեզուդ հայկարժան
Կյա՛ց ծաղկալից ծաղկավետ:

Լեզու համակ սիրաշարժ,
Քանի ճոխ, պերճ ու պայծառ,
Մինչ կը հնչես դուն քեզի,
Սրտերն ամեն գողացար.
Հնչե՛, հնչե՛ հավիտյան
Վեհ՝ դյուցազանց պերճ երգ դու,
Թոթվե փոշիդ խոր մութեն,
Ե՛վ երևան պերճ երգ դու:

Իմ մայրենի քաղցր լեզու,
Կյա՛ց անասան, կյա՛ց հավետ,
Կյա՛ց միշտ լեզուդ հայկարժան
Կյա՛ց ծաղկալից ծաղկավետ:

ՈՐՍԿԱՆ ԵՒ ՉԵՐ

Խոսք՝ Ա. ԻՍԿԱՆՅԱՆԻ

Դանդաղ

— «Որսկան ախպե՛ր, սարե՞ն կուգաս,
Սարի մարալ կըփճորես,
Ասա՛, յարա՛բ դու՛ն չըտեսար
Ի՛մ մարալս, ի՛մ բալես:

Պարոյի ձեռքէն սարերն ընկալ,
Իմ արևս, իմ բալես.

Գըլուխն առալ, քարերն ընկալ
Իմ ծաղիկըս, իմ լալես...»:

— «Տեսա, քուրի՛կ, նըխշուն բալեդ
Կարմիր-կանաչ է կապեր,
Սիրամ յարի համբույրի տեղ
Սըրտին վարդեր են ծըլեր»:

— «Որսկան ախպե՛ր, սաս, յարաք
Ո՛վ է հարսը իմ բալիս,
Ո՛վ է գըրկում չոր գըլուխը
Իմ մարալիս, իմ լալիս»:

— «Տեսա, քուրի՛կ, դարդոտ բալեդ
Քարն է դըրեր բարձի տեղ.
Անուշ քընով տաք գընդակն է
Կըրծքում գըրկեր յարի տեղ:

Սարի մարմանդ հովն է շոյում
Ճակատի փունջը մարալիդ,
Ծաղիկներն են վըրան սըգում,
Ագիգ բալիդ, խեղճ լալիդ...»:

ՉԻՆՄԻ ԵՅ

Հանգարե.

ԿՈՄԻՏԱՍ

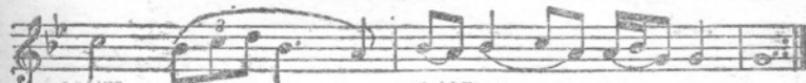
Չի-նար ես, կե-ռա - նա՛լ մի. յա՛ր, յա՛ր.

յա՛ր. մեր դըռ-նեճ հե - ռա - նա՛լ մի.

յա՛ր, յա՛ր. յա՛ր. յա՛ր նա նա՛յ, նայ նա՛յ.

նա՛յ. նա՛յ: նայ նա՛յ. նայ. նա՛յ, նա՛յ:

Չիճար ես, կեռանա՛լ մի,
 Յա՛ր, յա՛ր, յա՛ր.
 Մեր դըռնեճ հեռանալ մի,
 Յա՛ր, յա՛ր, յա՛ր.
 Յա՛ր, նա նա՛յ, նայ, նա՛յ, նա՛յ, նա՛յ:
 նայ նա՛յ, նայ, նա՛յ, նա՛յ:

Յա՛ր, քո աստված կրսի՛րես,

Յա՛ր, յա՛ր, յա՛ր:

Հեռու ես, մոռանա՛լ մի:

Յա՛ր, յա՛ր, յա՛ր:

Յա՛ր, նա նա՛յ, նայ, նա՛յ, նա՛յ, նա՛յ:

Նայ նա՛յ, նայ, նա՛յ, նա՛յ:

Ձեր բաղի դուռը բաց ա,

Ունեիրըս շաղով թաց ա.

Ինձանից հեռացել ես՝

Աչքերըս լիքը լաց ա:

Էս գիշեր երազ տեսա,

Հերկերըս վարած տեսա,

Ամոթ քեզի, ա՛յ տըղա,

Քու յարը տարած տեսա:

ՊԵՐ ՆԱՎԱՍՏՅԱՆ

Զափափօր

ըստ ԿՈՄԻՏՅԱՆԻ

Աշխույժ նա-վաստիճ աճ - վե - հեր ճա - կատ՝ ընդ-

- դեմ փո-թորկին. եր - գե աճ-փույթ, զը-վարք: Լա-ռիթ

դըմ-բը-լա. Լա. հա. հա. հա. Լա-ռիթ դըմ-բը-լա. Լա. հա. հա.

հա. Լա-ռիթ դըմ - բը-լա, Լա հա. հա. հա. Լա - ռիթ

դըմ - բը-լա. Լա. հա. հա. հա: Լա - ռիթ հա:

Աշխույժ նավաստիճ
 Աճվեհեր ճակատ՝
 Ընդդեմ փոթորկին,
 Երգե աճփույթ, զըվարք:

Լառիթ դըմբըլա լա, հա', հա', հա,
Լառիթ դըմբըլա լա, հա', հա', հա,
Լառիթ դըմբըլա լա, հա', հա', հա,
Լառիթ դըմբըլա լա, հա', հա', հա'...

Կոհակք փրփրադեզ
Չեն սոսկում վախ մեզ,
Հողմունք սաստկահար
Գըրգըռեն մեզ ի պար:
Լառիթ դըմբըլա լա...

Օ՛ն, խըմենք զըվարթ
Գիցին մինչ հատակ.
Օ՛ն, գըրկենք գիրար
Պարենք մենք անդադար:
Լառիթ դըմբըլա լա...

Զանգակն ուժգնապիրկ
Կոչե մեզ ի կարգ,
Վերջ տանք խընդության,
Քաշենք մենք մեր պարան:
Լառիթ դըմբըլա լա...

ՉԼԳՈՒԼՆ ԵՎՄԵՏՏՐԻ

Խոսք՝ Ղ. ԱԼԻԵՔԱՆԻ

Երաժշտ.՝ Մ. ԵՎՄԵՔԼԵԱՆԻ

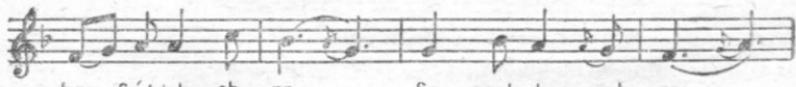
Հափախոր

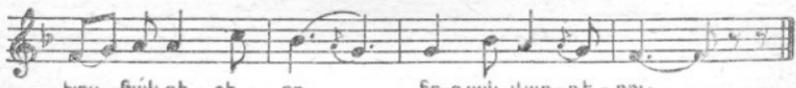
Ո՛հ դու բա - րե - կամ   այ - բաժ սըր-տե - բու.

ո՛հ դու   բա - րե - կամ   այ - բաժ սըր-տե - բու.

խոս - նակ՝ գի - շե - բու.   հո - գյակ վար դե բու.

խոս - նակ՝ գի - շե - բու.   հո - գյակ վար - դե - բու.

Ո՛հ դու բարեկամ այրած սրտերու
 խոսնակ գիշերո, հոգյակ վարդերու,
 Երգե՛ պըլպուլի՛կդ, երգե՛ ի սարեդ,
 Ջանմահ քաջքն Հայոց երգե՛ հոգվույս հետ.

Թաղեի վանուց ձենիկդ ինձ դիպավ,
Սըրտիկս, որ ի խաչն էր կիպ, թունդ առավ.
Ի խաչին թներն թըռա ու հասա,
Գըտա զքեզ ի դաշտ քաջին Վարդանա:

Պըլպո՛ւլ, քեզ համար մեր հարքն ասացին,
Թե չէ հավ՝ պըլպուլ մեր Ավարայրին,
Եղիշյա հոգյակն է քաղցրախոսիկ,
Որ զՎարդան ի վարդըն տեսնու կարմրիկ,

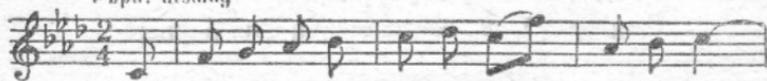
Չմեռն յանապատ կու գնա կա ի լաց,
Գարունն յԱրտազ գա ի թուփ վարդենլաց,
Երգել ու կանչել լեղիշեին ձայն
Թե պատասխանիկ մարդոք տա՝ Վարդան:

ՊՃԻՆԿԻ

Խոսք՝ Տ. ՉԻՐՈՒՆՈՒ

Երաժշտ.՝ Վ. ՄՐՎԱՆՉՏՅԱՆԻ

Քեքի, արսուց

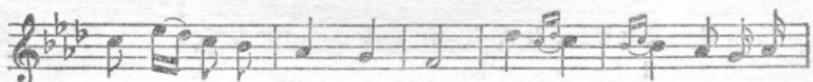
Ա ըեվ ըլ-լամ՝ ծա - ռիմ, մա - ռիմ վե - ըե - վեդ.

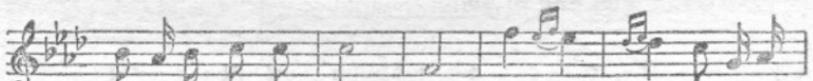
կամ շուք ըլ-լամ՝ ա - ճիմ, հատ-ճիմ քե-զի հետ.

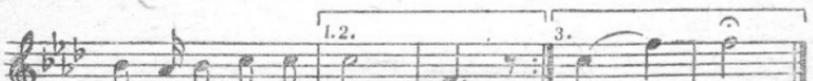
դեմ - քիդ մա-տաղ, ա՛յ սի - ըա - կան, քայ - լե - ըուդ հետ.

հաղ-կե ծա-ղիկ վետ ի վետ: Օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, պը-ճից-

- կո՞, պը-ճից-կո՞, պը-ճից - կո՞, օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, պը-ճից-

- կո՞, պը-ճից-կո՞, պը - ճից - կո՞... -ճից կո՞...

Արև ըլլամ՝ ծաթիմ, մարիմ վերևեդ,
Կամ շուք ըլլամ՝ անիմ, հատնիմ քեզի հետ,
Դեմքիդ մատաղ, ա՛յ սիրական,
Քայլերուդ հետ, ծաղկե ծաղիկ վետ ի վետ:

Օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, պճիճկո՛ւ, պճիճկո՛ւ, պճիճկո՛ւ,
Օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, պճիճկո՛ւ, պճիճկո՛ւ, պճիճկո՛ւ...

Ես՝ արեգակ, դու ես ծովը ծիրանի,
Հալիճք, լեցվիճք իրար ծոցը հուլանի,
Հովը երգե, ա՛յ սիրական,
Հազար լարով, հազար անգամ երանի:

Օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, պճիճկո՛ւ, պճիճկո՛ւ, պճիճկո՛ւ,
Օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, պճիճկո՛ւ, պճիճկո՛ւ, պճիճկո՛ւ...

Արո՛ւ, թե էգ, երկո՛ւ, թե մեկ մարմին ենք,
Արու և էգ ձագ ու թոռներ կհանենք,
Մեր աշխարհի չորս ծագերուն
Արևի այս բոց ու բարի կշարենք:

Օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, պճիճկո՛ւ, պճիճկո՛ւ, պճիճկո՛ւ,
Օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, պճիճկո՛ւ, պճիճկո՛ւ, պճիճկո՛ւ...

ՋԵՆ. ՅԵՐՈ ՋԵՆ

Հանդիպում

Բառ ԻՐ ԱՊՈՍՏՈՍՆԵՐ

Կարդեմքս ղեկ շա - ղե - րով, ջա՛ն յա-րո
 ջա՛ն վերեմ ղը - րեկ մա ղե - րով,
 ջա՛ն յա-րո ջա՛ն տես-նեմ իմ յարն գա
 Լի՛ս է՛ ջա՛ն յա րո ջա՛ն ա - ուջ զը նամ
 տա - ղե - րով: Ջա՛ն յա - րո, ջա՛ն, ջա՛ն մա
 - րո ջա՛ն, ես սի - րեկ եմ՛ ես կառ - նեմ:
 Ջա՛ն յա - րո ջա՛ն, ջա՛ն մա - րո ջա՛ն,
 ես սի - րեկ եմ՛ ես կառ - նեմ:

Վարդ եմ քաղել շաղերով,
Ջա՛ն, յարո ջա՛ն,
Վեր եմ դըրել մաղերով,
Ջա՛ն, յարո ջա՛ն.
Տեսնեմ իմ յարն գալի՛ս է,
Ջա՛ն, յարո ջա՛ն,
Առաջ գնամ տաղերով:

Ջա՛ն, յարո ջա՛ն,
Ջա՛ն, Մարո ջա՛ն,
Ես սիրել եմ՝
Ես կառնեմ:

Մազեր ունես ծիրանի,
Ջա՛ն, յարո ջա՛ն,
Քամին թել-թել կըտանի,
Ջա՛ն, յարո ջա՛ն.
Իմ յարը սարեն-ձորեն,
Ջա՛ն, յարո ջա՛ն,
Իմ քունը ո՛նց կտանի:

Ջա՛ն, յարո ջա՛ն,
Ջա՛ն, Մարո ջա՛ն,
Ես սիրել եմ՝
Ես կառնեմ:

ՄԱՐԵՆ ԿՈՒԳԵ ԶԻՆՎՈՐ

Հանդարտ հովվական

Բառ ԳՐ ՍՅՈՒՆՈՒ

Սա - րե՛ն կու - գա ծի - ա - վոր, վա՛յ լե՛ լե՛

լե՛ լե՛ մեր տու - նը չար - դա - խա - վոր.

ի՛նչի - լիկ, փը՛նջը - լիկ, կարճը - լիկ յար, յար:

Մարեն կուգա ձիավոր,
 Վա՛յ, լե՛, լե՛, լե՛, լե՛,
 Մեր տունը չարդախավոր,
 Ինչիլիկ, փընջըլիկ, կարճըլիկ
 յա՛ր, յար,
 Ինչիլիկ, փընջըլիկ, կարճըլիկ
 յա՛ր, յար,
 Հըրես եկավ իմ ախպեր,
 Երեք օրվա թագավոր:

Ծառերի հովին մեռնեմ,
 Իմ յարի բոլին մեռնեմ.
 Երկու օր ա չեմ տեսել
 Տեսնողի աչքին մեռնեմ:

Ճամփա տըլվեք՝ առաջ գամ,
 Սիրած յարիս բարև տամ,
 Ուխտ եմ արել, որ առնեմ,
 Թող տեսնի աշխարհ ալամ:

ՍԵՐԵՐԻ: ՄԵՆ ԵՄ ԵԿԵԼ

Միջակ

Ըրա ՅՐ. ԱՅՈՒՆՅԱՆ

Սա - րե - րը ման եմ ե - կել. յա՛ր. Գայ.

Գա-նի ջան. Յար. Գա. Գա - Գայ.

Գա - Գայ. Գա-Գայ Գա .. Գայ. Գա-նի ջան:

Սարերը ման եմ եկել,
 Յա՛ր Գայ, Գանի ջան...
 Յա՛ր, Գա, Գանայ, Գանայ,
 Նանայ, Գանայ, Գանի ջան:

Սիրած յարիս վարդ եմ քաղել,
 Յա՛ր, Գայ, Գանի ջան...
 Յա՛ր, Գա, Գանայ, Գանայ,
 Նանայ, Գանայ, Գանի ջան:

Աճճրիք ցող է շաղել
 Սիրուն յարիս վըրա մաղել:

ՄԱՐԿՈՍԻ ԼՈՎԻՆ ՄԵՆՈՆԵՄ

Ըրոս 7^ր ԱՅԻՆԵՄ

Կանկար, գույլ (նուրն)

Սա-րե րի հո - վից մեռ-ցիմ

հմ յա-րի բո - յից մեռ-ցիմ

Էս օր օխան օր չեմ տեսել տես-նողի աչ-

- րից մեռ-ցիմ: «Ա՛խ» է-ցիմ՝ ա-րուն կու-գա.

սեվ սըրտիս գա-րունկուզա. ի՞նչ է-ցիմ ես էն յա-րը.

սա. սըրտի տարունկու-զա. Յա՛ր յա՛ր յա՛ր

յար, մա ճայ. → ա՛խ Գա-ցի. ջա՛ն. Գա-ցի. վա՛յ. Գա-ցի. Գա-ցի ջան.

Սարերի հովին մեռնիմ,
Իմ յարի բոյին մեռնիմ.
Էս օր օխտն օր չեմ տեսել,
Տեսնողի աչքին մեռնիմ:

«Ա՛խ, էնիմ՝ արուն կուգա,
Սև սըրտիս գարուն կուգա,
Ի՞նչ էնիմ ես էն յարը,
Պըտըտվի տարուն կուգա:

Յա՛ր, յա՛ր, յա՛ր, յա՛ր, Գա, Գալ,
Ա՛խ, Գանի, ջան Գանի
Վա՛յ, Գանի, Գանի ջան:

Լուսնյակ, դու բարձրանց գնա,
Լույս տուր ու բարձրանց գնա.
Հեռու տեղ մի յար ունիմ,
Բարև տուր, անցի, գնա:

«Ա՛խ էնիմ...

Էս գիշեր, լուսնակ գիշեր,
Սև ունքեր, կարմիր թշեր.
Իմ սիրած յարն ինձ տըվեք,
Ձեզ խեր ու բարի գիշեր:

«Ա՛խ էնիմ...

ՅԵՎ ՅԵՎ

Երայր՝ Ա.Գ. ԻՍԱՀԱԿՅԱՆԻ

Երաժշտ.՝ Ա. ՏԻԳՐԱՆՅԱՆԻ

Չափավոր

Սեվ ա - չե-րեց շատ վա- խե-ցի՞ր - էց մուր. ան-ծեր

գի - շեր է. մու-թը ա՛ն է. չար - քեր շա՛տ կան.

սեվ ա - չե - ը մի՛ սի-րե...

մու - թը ա՛ն է. չար ³ - քեր շա՛տ կան.

սեվ ա - չե - ը մի՛ սի - րե...

սեվ ա - չե - ը մի՛ սի - րե...

Սև աչերեն շա՛տ վախեցի՛ր,—
էն մուօ, անծեր գիշեր է.
Մուօը ա՛հ է, չարքեր շա՛տ կան,—
Սև աչերը մի՛ սիրե...
Տե՛ս իմ սիրտըս—արուն-ծով է.
Էս չարքերը զարկեցին.
Էն օրվանեն դարար չունիմ,—
Սև աչերը մի՛ սիրե...

Սև աչերեն շա՛տ վախեցի՛ր,—
էն մուօ, անծեր գիշեր է.
Մուօը ա՛հ է, չարքեր շա՛տ կան,—
Սև աչերը մի՛ սիրե...

Մեզ ԿՆՔՈՎԻԿ

Խոսք ՀՈՒՀ ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ

Երաժշտ ՌՄԵԼԻՔՅԱՆԻ

Չափախոր շարժումն

Վա՛յ կա - քա - վիկ, սեկ կա քա - վիկ շա - լիկ,

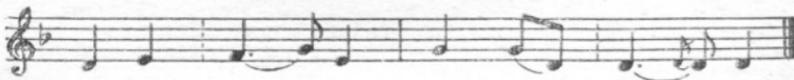
մա - լիկ սի - րուն հա - վիկ, վա՛յ քո ճու - տին, է՛ն խո

- րո - տին վա՛յ սը - գա - վոր իր մոր սըր-տին

վա՛յ քո ճու - տին, է՛ն խո - րո - տին,

վա՛յ սը - գա - վոր իր մոր սըր - տին

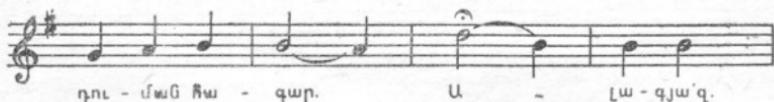
Վա՛յ կաքավիկ, սև կաքավիկ,
Չալիկ, մալիկ սիրուն հավիկ,
Վա՛յ քո ճուտին, է՛ն խորտին,
Վա՛յ սգավոր իր մոր սրտին:

Էլ չես կարդում հանդ ու արտում,
Մեր սարերեն կերթաս տրտում:
Վա՛յ կաքավիկ, սև կաքավիկ,
Վա՛յ իմ կորած սիրուն հավիկ:

ՍԵՎ ՄՈՒԹ ԵՄՊԵՐ

Խոսք՝ Ա.Վ. ԻՍԱՀԱԿՅԱՆԻ

Հանգիստ-չափավոր

Սե-մութ ամպեր ճակտիդ դիզվան,
 Դուման հագար, Ալագյա՛գ,
 Սրտունս արև էլ չի ծաղկում
 Սիրտս էլ դուման, Ալագյա՛գ:

Ջառ փեշերըդ անցա, տեսա,
Առանց դարդի սիրտ չը կար,
Ա՛խ, իմանաս, ջա՛ն, Ալագյազ,
Իմ դարդիս պես դարդ չկար...

— Է՛յ Մանթաշի ճըխշուն հավքեր,
Իմ դարդըս որ ձերն եղներ,
Ձեր էդ զառ-վառ, խաս փետուրներ
Կսենայիճ, քանց գիշեր:

— Է՛յ Մանթաշի մարմանդ հովե՛ր,
Իմ դարդըս որ ձերն եղներ,
Ձեր ծաղկանուշ բուրմունքն անուշ
Թուլն ու տոթի կփոխվեր:

— Հե՛յ վա՛խ.— կոտրան իմ թևերս,
Ընկա գիրկըդ, Ալագյա՛զ,
Ա՛խ, մեծ սըրտիդ սըղմեմ սիրտըս,
Լամ, արուն լամ, Ալագյա՛զ...

ՄԻԻԵՅԻ ԳԵՐՈՒ ՏՈՐՆԸ

Խոսք՝ ԱՎ. ԵՐԱՆՈՅԵԱՆԻ

Հաս դանդաղ

Սի - ռե - ցի յա - րըս տա - րան յա - րա

տը - վին ու տա - րան. - Էս ի՞նչ գու - լում աշխարհ

Է. պո - կե - ցին. սիր տըս տա - րան. Էս ի՞նչ

գու - լում աշխարհ Է. պո - կե - ցին. սիր - տըս տա - րան:

Սիրեցի, յարըս տարան.

Յարա տըվին ու տարան.

— Էս ի՞նչ գուլում աշխարհ է,

Պոկեցին սիրոս տարան:

Յավըս խորն է, ճար չը կա,

Ճար կա, ճար անող չը կա.

— Էս ի՞նչ գուլում աշխարհ է,

Սրտացավ ընկեր չը կա:

Լա՛վ օրերըս գընացի՛ն,

Ափսո՛ս ասին, գընացի՛ն.

— Էս ի՞նչ գուլում աշխարհ է,

Սև դարդերըս մընացի՛ն...

ՍԻՐՈՒՆԻՍ

Ճառ դամբարան

Սիրու հիս. թեզ հա-մար, կյանք-ըս կես ե-ղավ,
 թո ա-նուհն եր մի - այն,
 որ ինձ կյանք տը - վավ, թո ա-նուհն եր մի
 - այն, որ ինձ կյանք տը - վավ:
 Աղ-ջի'կ. դու սի - բուն, շը-թեղ ա-նու - նով,
 սե-վո-րակ աչ - թով, երկ-նա-ծիր ուն - թով,
 Այր-վի' թո սիր - տը, այ-րե - ցիր հը - թով,
 վառ-վի' թո սիր - տը, վա-ռե-ցիր սի -

Սիրուհի՛ս, քեզ համար
Կյանքըս կես եղավ,
Քո անունն էր միայն,
Որ ինձ կյանք տրվավ:

Աղջի՛կ, դու սիրուն,
Շքեղ անունով,
Ստորակ աչքով,
Երկնածիր ունքով:

Այովի՛ թո սիրտը,
Այրեցիր հրով,
Վառվի՛ թո սիրտը,
Վառեցիր սիրով:

Մանուշակ, նունուֆար,
Վարդ, մեխակ, շուշան,
Ոչինչ են ինձ համար,
Իմ անգիւն հոգյակ:

Մորիցըղ գաղտնի՝
Արի՛ մեր պարտեզ,
Ման գանք միասին,
Սիրո՛ւն, դու և ես:

Այրվի՛ քո սիրտը,
Այրեցիր հրով,
Վառվի՛ քո սիրտը,
Վառեցիր սիրով:

Բայց ափսո՛ս, չեմ կարող
Որ գամ քեզ տեսնեմ,
Իմ վիրավոր սրտի
Կարտը առնեմ:

Դե՛, բավական է,
Նայի՛ր երկընքին,
Կապույտ երկընքին,
Քո խրղճմբտանքին:

Այրվի՛ քո սիրտը,
Այրեցիր հրով.
Վառվի՛ քո սիրտը,
Վառեցիր սիրով:

ՈՒՐՈՒՆ ԳՆՐՈՒՆ

Յոսոփ Ս. ՆՍՏՈՒՐՅԱՆԻ

Երաժշտ. ԷՄ. ԲԻՆՆԻՍԻԱՆԻ

Հանգարս

Սի - րո՛ւն գա - րու՛ն կա-ճա՛ջ գա-րու՛ն
 քեզ ի՛նչ սըր-տով ող - ջու - ճեմ.
 դու մեզ բե - րիր լաց ու ար-յու՛ն,
 էլ ես ու - րախ երգ չու - ճեմ. երգ չու - ճեմ.

Սիրո՛ւն գարու՛ն, կաճա՛ջ գարու՛ն,
 Քեզ ի՛նչ սրտով ողջու՛ցեմ.
 Դու մեզ բերիր լաց ու արյու՛ն,—
 Էլ ես ուրախ երգ չու՛ցեմ:

Երգում էի ջերմ կարոտով,
Գովքըդ անում ամեն օր,
Երբ մեր երկրում քո քաղցր հոտով
Միշտ լցված էր սար ու ձոր:

Երգում էի քնարս լարած՝
Մեր կյանքի լույս օրերում.
Երգում էի բլբուլ դառած,
Քանի վարդ կար հայ երկրում:

Ա՛խ, ի՛նչ սրտով երգեմ հիմիկ,
Քեզ ի՛նչ սրտով ողջունեմ.
Փուշ են դառել վարդ ու ծաղիկ,
Էլ ես ուրախ երգ չունեմ:

ՎԵՅՐԻ ԺԱՂԻԿ

Կար՝ Ի ՄԱՆՎԵՐԱՆԻ

Երաժշտ.՝ Ռ ՄԵԼԻՔՅԱՆԻ

Հանդարտ-արտահայտիչ

Գե - դե - ցի կ հո - տա - վես դու ծա -
 Յըր - տե - րում մե - ծա - ցար ան - խը -

դիկ լեռ - նա - յից ո՛ւմ հա - մար դու բու -
 ճամ ա - ռան ծից եվ մի օր շը - տե -

սար. ո՛ւմ հա - մար ծաղ - կե - ցիր. ո՛ւմ հա
 սար ինչ - պես որբ վըշ - տա - կիր. եվ մի

մար դու բու - սար ո՛ւմ հա - մար ծաղ - կե - ցիր.
 օր շը - տե - սար ինչ - պես որբ վըշ - տա - կիր.

Գեղեցի՛կ, հոտավե՛տ դու, ծաղիկ լեռնային,
 Ո՛ւմ համար դու բուսար, ո՛ւմ համար ծաղկեցիր.
 Յրտերում մեծացար անխնամ, առանձին
 Եվ մի օր չտեսար, ինչպես որբ վշտակիր:

Կուսական քնքշիկ ձեռքերով չքաղված
Կուսական դու կրծքի զարդարանք չդառար.
Անմատույց այդ լեռան կատարին կուսցած
Անօգո՛ւտ աճեցի՛ր, անօգուտ դու բուսար:

Վաղորդյան միայն մեզ, մառախուղ պատեցին
Այդ մատաղ, աննման, գեղեցիկ քո պատկեր.
Միայն հողմ ու մրրիկ քո շորս կողմ սուլեցին,
Եվ գլխիդ ճայթեցին զայրացկոտ որոտներ...

Ինչպես խեղճ ու լքյալ, քողարկված մշուշով,
Կարճեցիր դու քո կյանք՝ անտերունջ, տխրագին,
Նույնպես խեղճ ու լքյալ կխամրիս դու շուտով,
Գեղեցի՛կ, հոտավե՛տ դու, ծաղիկ լեռնային:

ՎԵՐԴԸ

Խոսք՝ ԳԵՈՐԳԻ

Բարգմ.՝ ՀԻՎԷ ԲՈՒՅՆՆԻՅԱՆԻ

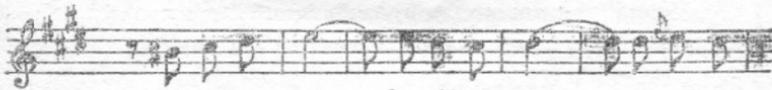
Երաժշտ.՝ Ռ. ՄԵԼԻԻՑԱՆԻ

Փոք-րիկ տը-ղան մի վարդ տե-սավ. տե-սավ մի

վարդ դաշ-տի մի - ջին. վար-դը տե - սավ.

ու-րա-խա - ցավ. մո - տիկ վա - զեց սի-րուն վար -

- դին. սի-րուն վար-դին. կար-միր վար - դին. կար-միր

վար-դը դաշ-տի մի - ջին. սիրունվար - դին. կար-միր վար-

- դին. կար-միր վար-դը դաշ-տի մի - ջին:

Փոքրիկ տղան մի վարդ տեսավ,
Տեսավ մի վարդ դաշտի միջին,
Վարդը տեսավ, ուրախացավ,
Ստիկ վազեց սիրուն վարդին,
Սիրուն վարդին, կարմիր վարդին,
Կարմիր վարդը դաշտի միջին:

Տղան ասավ.— Բեզ կպոկեմ,
Այ կարմիր վարդ դաշտի միջին,
Վարդը ասավ.— Տես, կծակեմ,
Որ չմոռնաս փշոտ վարդին,
Փշոտ վարդին, կարմիր վարդին,
Կարմիր վարդը դաշտի միջին:

Ու անհամբեր տղան պոկեց,
Պոկեց վարդը դաշտի միջին,
Փուշը նրա ձեռքը ծակեց,
Բայց էլ չօգնեց քնքուշ վարդին,
Բքքուշ վարդին, կարմիր վարդին,
Կարմիր վարդը դաշտի միջին:

ՏԱԼՎՈՐԻԿԻ ԿՏԻԺ

Խոսք՝ Մ. ՏԱՄԱՏՅԱՆԻ

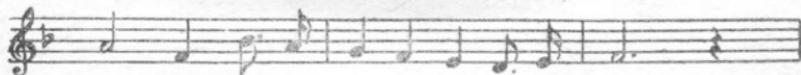
Քաղկեդոնի տեմպո

Տալ - վո - ռի . կի զա - վակ եմ ղորր. քաղ-քը --

ցու պես չեմ բու-լա - մորթ սա - ռի զա - վակ. քա - ռի

որ դի' հին քաջ հա-յոց եմ մը-նա - ցորդ:

Տալ վո - ռի կի զա - վակ եմ քաջ.

չեմ խո - նար-հիր վա - տին ա - ուջ.

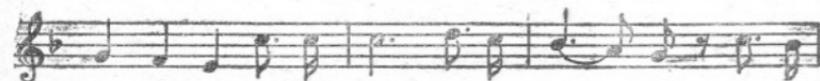
քա - ռոտ լե - ղանց եմ ա - զատ լան.

չեմ տե-սեր, ո՛չ ա - թոր, ո՛չ մահ: Հայ աղ -

- բըր - տիք, ջան, աղ - բըր - տիք, տալ - վո -

րի - կի, գա-վակ եմ քաջ, ա-գա -տու - թյան սի - թույն

հա մար ե - կե՛ք դեպ ինձ, յա - ու՛շ, յա - ու՛շ:

Տալվորիկի գավակ եմ դորթ,
Քաղբըցու պես չեմ թուլամորթ.
Սարի գավակ, քարի որդի՝
Հին քաջ հայոց եմ մընացորդ:

Տալվորիկի գավակ եմ քաջ,
Չեմ խոնարհիր վատին առաջ,
Քարոտ լերանց եմ ազատ լա՛ճ՝
Չեմ տեսեր ո՛չ արոր, ո՛չ մահ:

Հայ աղբրտիք, ջան, աղբրտիք,
Տալփորիկի զավակ եմ քաջ,
Ազատության սիրույն համար
Եկեք դեպ ինձ յառա՛ջ, յառա՛ջ:

Թող այլ բնակին հովիտ ու դաշտ,
Վատ անգութին հետ լինին հաշտ,
Ես պիտի մնամ միշտ աննվաճ,
Թեև վըրաս գա քրսան վաշտ:

Իսկի չքաշեմ բանի մը կարոտ,
Քանի ունիմ գնդակ, վառող,
Ազատ ապրիմ, մեռնիմ ազատ,
Սասնո որդին եմ հարազատ:
Հայ աղբրտիք...

Եվ իմ խելոք ջոջ պապ Հարե,
(Աստված հոգին լուսավորե)
Ինձ կը՛սեր միշտ— «Աղքատ ապրե՛,
Բայց մի՛ ծոռ վիզ, հարկ մի՛ վճարե»:»

Սակայն մի՞թե կրնա աղքատ
Կոչվիլ այն մարդ, որ է ազատ,
Մի՞թե կա բան մը ավելի թանկ՝
Քան անհիշխան և ազատ կյանք:

Հայ աղբրտիք...

ՏԱՐԱԳԻՆ

Մուս. Կ. ՊԵՆՆԻՍԻԼՎԱՆԻԱ

Չափազուրկ

Ընդ աստեղոք օ - տար ափանց տա-րա-գրե-լույս

չիք բեր - կրանք. ԼԸ - քյալ հոգույս հույս հայրե-նյաց

դու ես մի - այն ըս - փո - փանք: Օ - տար աստ-ղեր

լույս չու - նին. օ - տար եր - կինք ինձ մը - թին:

Ընդ աստեղոք օտար ափանց
Տարագրելույս չիք բերկրանք.
Լքյալ հոգույս հույս հայրենյաց
Գու ես միայն ըսփոփանք:

Օտար աստղեր լույս չունին,
Օտար երկինք ինձ մըթին:

Օտար բույսեր դառն ու անհամ,
Ջրեր պղտոր ու լեղի.
Դաշտք, անապատք, հովիտք, արտեր
Ու պարտեզներն անբերրի:
Օտար ծառեր շուք չունին,
Օտար ծաղիկք հոտ չունին:

Օտար երկիր երջանկաբեր
Ծանր այդ պայման ինձ համար.
Չյուն-ձմեռ են լուր գարուններ,
Չունի երբեք ինձ ամառ:
Օտար երկինք ամպոտ են,
Օտար սրտեր անգույթ են:

Օտար թեև շնչեմ ես օդ,
Ցավոք սահին իմ օրեր.
Քեզ, Հայաստան սիրակարոտ,
Սիրոս համայն քեզ նվեր:
Օտարություն, դու փուշ ես,
Այլ հայրենիք, դու վարդ ես:

ՏԵՐ, ԿԵՑՈ ԴՈՒ ՋԼՈՅՍ

Խոսք՝ Մ. ԲԱՂԻԱԴՅԱՆԻ

Երաժշտ. ըստ՝ Մ. ԵՆԿՄԱՆՅԱՆԻ

Հանդարտ-հանդիսավար

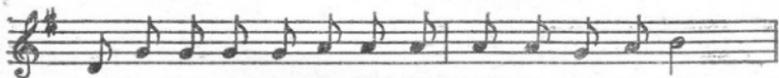
Տե՛ր, կե - ցո՛ դու զՀայս,

և ա - րա զճո - սա պայ - ծառ, կե -

- ցո՛ դու զՀայս, կե - ցո՛ դու զՀայս:

Ջո - դոր-մու-թյու-նըդ Վե - րիճ հա - ճյաց ձո - ցել ճո-ցիճ.

զի ճո - վիճ մար-դաս-ցուք ապ - թիլ հաս - տիս,

հաս - տիս, հաս - տիս, հաս - տիս,

զի ճո - վիճ մար-դաս-ցուք ապ - թիլ հաս - տիս:

Տե՛ր, կեցո՛ղու զՀայս,
Եվ արա զնոսա պայծառ,
Կեցո՛ղու զՀայս,
Կեցո՛ղու զՀայս:

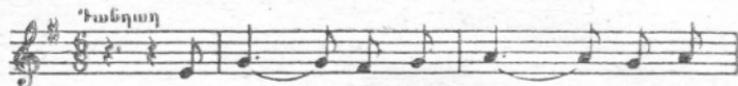
Ջողորմությունըդ վերին
Հաճյաց ձոնել նոցին,
Ջի նովին մարդասցուք
Ապրիլ հաստիս:

Հաստիս, հաստիս, հաստիս,
Ջի նովին մարդասցուք
Ապրիլ հաստիս:

ՅՈՅԳԵՐԴ

Խոսք՝ Ն. ՔՈՒՉԱՆԻ (Փոփաղորտ. Բյուր.)

Էրաժյա՝ Բ ԿԱՆԱԶԱՅԱՆԻ

Սիր - սըս դար - ծել է մի մա

նուկ լալ - կան. զուր եմ խար - թը

բում նը - բան շա - քա - ըով. նա

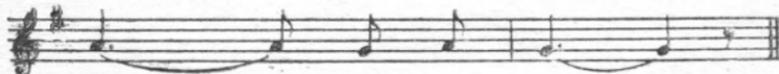
միշտ լա - լիս է. ա - նուշ սի - բա -

կան. եվ քեզ է ու - զում օր

ու զի - շե - ըով. ես նը - բան

ի՛նչ նար ա - նեմ:

Սիրտս դարձել է մի մանուկ լալկան,
Զուր եմ խաբխրբում նրան շաքարով,
Նա միշտ լալիս է, անուշ սիրակա՛ն,
Եվ քեզ է ուզում օր ու գիշերով,
Ես նրան ի՞նչ ճար անեմ:

Ինչքան աշխարհում սիրուններ որ կան՝
Աչքիս ցույց տվի, զուր եմ համոզում,
Բացի քեզնից, անուշ սիրակա՛ն,
Էլ ուրիշ ոչ ոք, ոչ ոք չէ ուզում,
Ես նրան ի՞նչ ճար անեմ:

ՈՒՌԻՆ

Խոսք 44 ԲՈՒՆՆԵՐԱՆԵՐ

Տրամու 3 ԱՍՉՈՒՅՈՒՆ

Lulligurs

Գե-տա կի վը ըա բեք-վել է ու ղիճ

ու նա-յում է լուռ վա գող ջը ըե ղիճ

..ե ըագ աշ խար հում ա մեճ բան հա վես

գա - լիս է գը - նում ու ցըճ-դում աճ հես

եվ գը-լու իը կախ նա լաց է լի նում

ջը ըե-ըը ու ըախ գա լիս եճ գը նում

ջը ըե-ըը ու - ըախ գա լիս եճ գը նում

Գետակի վրա
Թեքվել է ուրիճ
Ու նայում է լուռ
Վազող ջրերին:

... Երազ աշխարհում
Ամեն բան հավես
Գալիս է, գնում
Ու ցնդում անհետ:

Եվ գլուխը կախ՝
Նա լաց է լինում,
Ջրերը ուրախ
Գալիս են, գնում...

Հին տարիների
Նուշ հեքիաթներից
Պատմում էր ուրիճ
Այն վառ հուշերից:

Անցած-գնացած
Գարուն օրերին
Մրմունջ էր կարդում
Ծերացած ուրիճ:

Ու լուռ արտասվում,
Տխուր հեկեկում,
Ջրերը ուրախ
Գալիս են, գնում...

ՔՐԻՑՐ ԻՄ ՆԱԶԵԼԻ

Նուպ Ե.Գ. ԻՍԻԼԱՅԱՆՆԻ

Երաժշտ. Գ. ՂԱՅՍԱՐՅԱՆՆԻ

Չափափար հունդառս

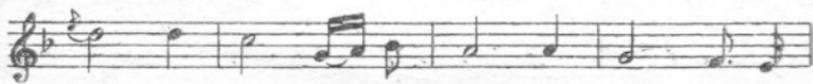
Քույր իմ նազելի նա յիր ջո դի

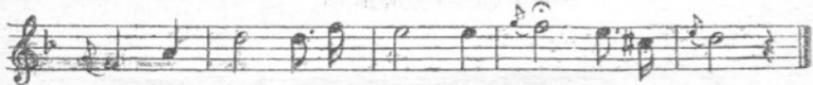
մաց վի՛րա վոր ա վեր իմ սիրտն եմ բա

ցել ա՛խ նր վի՛րա կան ինձ ջո գիր - կը

բաց ս գուր - գու ըիր ինձ ես շա՛տ եմ լա

ցել եվ գուր - գու ըիր ինձ ես շա՛տ եմ լա ցել-

Քույր իմ նազելի, նայիր ջո դիմաց՝
 Վիրավոր, ավեր իմ սիրտն եմ բացել.
 Ա՛խ, նըվիրական ինձ ջո գիրկը բաց
 եվ գուրգուրիր ինձ, ես շա՛տ եմ լացել...

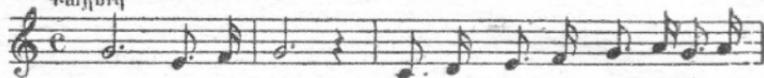
Քնքուշ ձեռներով աշերքս սըրբիր.
Մի՛ թող ինձ լալու — ես շա՛տ եմ լացել,
Ճակատիս մռայլ՝ մշուշը ցըրիր,
Եվ գուրգուրիր ինձ, ես շա՛տ եմ լացել...

Օ՛Ն ԵՆԳԻ ՅԵՌԵՂ

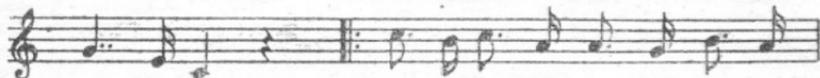
Խոսք՝ Գ. ԱԼԻՇԱՆԻ

Երաժշտ.՝ Պ. ԲԻՍԿԻՆԻՆԻՅԻ

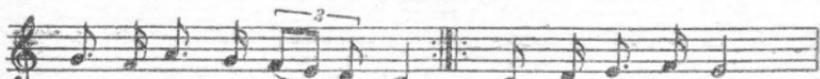
Քայլերգ

Բա՛մ. փո - րո - տան բար-ձուստ բոմ-բիւնքյԱյր-րա-րա-տյան

դաշտն ի վայր. ա - ռի ա - րանց ար - իւնք յե - ռանդն

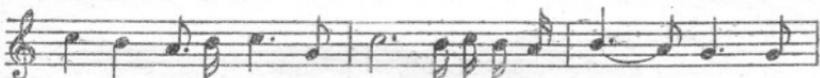
ա - ռա-տա - նան ի հրա - զայր. հրա - լեր հայ - րե նեաց

հրո-շա-կի-նդ հա-նուր հո - գիք Հայ-կազանց բոր-բո-քին ի հուր.

«Որք երկ-նա-վո-րի պսա - կին էք անձ-կոտ. որ եր-կրա-վո-րիս

փա-ռաց եր-կնա-հորդ. հապ՝ օ՛ն. ա-րի ա-րանց ման - կունք՝ հապ՝

օ՛ն ա-րի ա - րանց ման - կունք՝ հայ-րե-նա-վրեժքդ Հայ-կա-զունք.

հապ. օ՛ն. ի գեճ գուն - դա-զունդ. յեռ - յաջ ի պար բունդ ի բունդ.

հապ' օ՛ն, ի զեն գուն-դա-գունդ, յեռ-յալ ի պարթունդ ի թունդ՝ ի
 զե՛ն, ի վրե՛ժ, օ՛ն անդրյա-նաք, ի զե՛ն, ի վրե՛ժ, մի
 ծա՛խ, մի յա՛ջ, օ՛ն անդր յա-նա՛ջ, մի ծա՛խ, մի յա՛ջ, օ՛ն
 անդր յա-նա՛ջ, յա-նա՛ջյա-նա՛ջ, հապ' օ՛ն յա-նա՛ջյա - նա՛ջ։

Բա՛մ, փորոտան բարձուստ բումբինք յԱյրարատեան
 դաշտն ի վայր,
 Արի արանց արինք յեռանդն առատանան ի հրազայր,
 Հրաւէր հայրենեաց հրոշակի՛նդ հանուր
 Հոգիք Հայկազանց բորբոքին ի հուր.
 «Որք երկնաւորի պսակին էք անձկոտ,
 (Ու) որ երկրաւորիս փառանց երկնահորդ,
 Հապ օ՛ն, արի արանց մանկունք՝
 Հայրենավրե՛ծքըդ Հայկազունք,
 Հապ, օ՛ն, ի զեն գունդագունդ,
 Յեռյալ ի պար թունդ ի թունդ՝

Ի զէ՛ն, ի վրէ՛ժ, օ՛ն անդր յառա՛ջ,
Ի զէ՛ն, ի վրէ՛ժ, մի ձա՛խ, մի յա՛ջ:
Օ՛ն անդր յառա՛ջ,
Մի ձա՛խ, մի յա՛ջ,
Օ՛ն անդր յառա՛ջ,
Յառա՛ջ, յառա՛ջ,
Հապ՛ օ՛ն, յառա՛ջ, յառա՛ջ:

ՅԵ ԻՐԵՐ ՆՇԻՆԻ

Խոսք՝ Գ. ՉԱԿՐԱՍՏՅԱՆԻ

Երաժշտ.՝ Տ. ՉՈՒԿԱՋՅԱՆԻ

Ազնուութամբ-հանդիսավոր

Օճ մեր ճախ - ճի դա - րուց կար - դամք հը ըա -
ժա - մա - ճա - կաց ան - ջից վը - սեմ կըր - թա -

- վեր. հը-րա-վեր ճախ - ճի դափ-նյացսուրբ ծե- ռաց հյուս պը-սա <
- ըան. կըր-թա-րան եվ ճոր դի - պաց ճոր ըզ - գաց-մանց կար-գա <

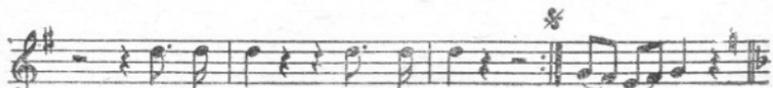
- կոք. մեր հայ - ըե - ճի փա - ռաց ման-կուց-քըն ան- վե -
- դիր. ա - հա. մեզ ճոր արդ կը - կան-գնի սե - սա -

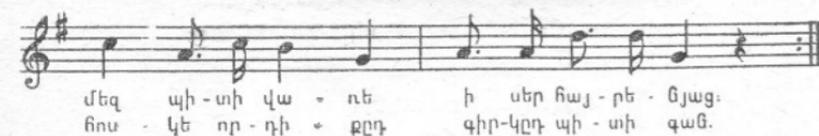
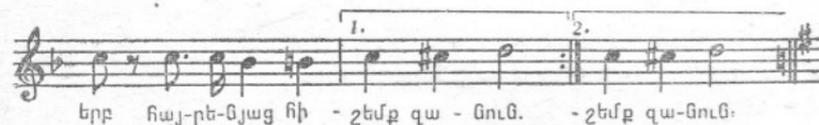
- հեր. ան-վե-հեր. գան ե - ըե - վան. գե - դեց - կա-հյուս
- ըան. տե-սա-րան. թե՛ կըր - թու - թյան. թե՛ հա - ճո - յից

գի - սա - կոք: Գուճի ի գունդ, սիրտք ի թունդ,

գունդ ի գունդ, սիրտք ի թունդ: ար- գա - դիր:

Յն մեր նախնի դարուց կարդամք հրավեր, (հրավեր)
Նախնի դասնյաց սուրբ ձեռաց հյուս պսակոք.
Մեր հայրենի փառաց մանկունքն անվեհեր, (անվեհեր)
Փան երևան գեղեցկահյուս գիսակոք:
Գունդ ի գունդ,
Սիրոք ի թունդ:

ժամանակաց անցից վսեմ կրթարան, (կրթարան)
Եվ նոր դիպաց նոր զգացմանց կարգադիր.
Ահա, մեզ նոր արդ կը կանգնի տեսարան, (տեսարան)
Թե՛ կրթության, թե՛ հաճոյից արգադիր:

Հոս ձայն կուտանք մենք ծաղկալից
Հայաստանի սուրբ դաշտերուն,
Եվ կը ցրվի սրտից թախիծ
Երբ հայրենյաց հիշեմք զանուն:

Ո՛վ սուրբ Հայաստան
Փառաց օթևան,
Որբ զավակներդ հոս
Քեզ պիտի ողբան:

Հոս երագ անմահ
Քո նախնի փառաց
Մեզ պիտի՛ վառե
Ի սեր հայրենյաց:

Մայրի՛կ Հայաստան,
Քաջաց օթևան,
Հոսկե որդիքդ
Գիրկդ պիտի գան:— (3 անգամ)

ՅՏԵՐ. ԵՄԵՅԻ 7

Խոսք՝ ԱՎ. ԻՍԱԿԱԿՅԱՆԻ

Կրթչու՝ Ա. ՄԱՐԿՅԱՆԻ

Իանդադ

Օ-տա՛ր, ա-մա-յի՛ ճամ- փե - թի վը րա
 իմ քա-րա-վանըսմեղմ կը դո-ղան - ջե կանգ-նի ր քա-րա-վանս
 ին- ծի կը-թը - վա թե հայ - րե - Ցի քես
 ինձ մարդ կը կան ջե կանգ-նի ր
 քա-րա - վանս. ին - ծի կը-թը վա թե հայ րե
 Ցի քես ինձ մարդ կը կան ջե.

Օտա՛ր, ամայի՛ ճամփեքի վըրա
 Իմ քարավանըս մեղմ կըդողանջե.
 Կանգնի՛ր, քարավանս, ինձի կրթվա:
 Թե հայրենիքես ինձ մարդ կը կանջե:

Բայց լուռ է շուրջըս ու շըշուկ չըկա
Արևա՛ն, անդո՛րր այս անապատում.
Ա՛խ, հայրենիքըս ինձ խորթ է հիմա,
Ու քնքուշ սերըս ուրիշի գրկում:

Կընոջ համբույրին է՛լ չեմ հավատա,
Շուտ կըմոռանա նա վառ արցունքներ.
Շարժվի՛ր, քարավանս, ինձ ո՞վ ձայն կըտա,
Գիտցի՛ր, լուսնի տակ չըկա ուխտ և սեր:

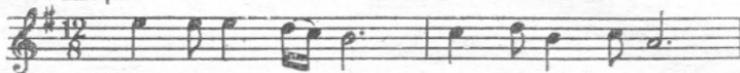
Գնա՛, քարավանս, ինձ հետդ քարշ տուր
Օտար, ամայի ճամփեքի վրա.
Որտեղ կհոգնիս՝ գըլուխս վար դիր
Ժեռ-քարերի մեջ, փըշերի վըրա...

ՅՐՈՐՈՑԻ ԵՐԿ

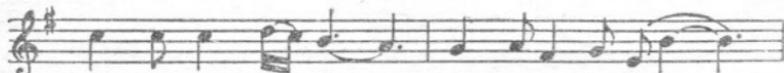
Խոսք՝ Ռ. ՊԱՏԿԱՆՅԱՆԻ

Երաժշտ.՝ Բ. ԿԱՆԱԶՅԱՆԻ

Հանդարտ

Քո՛ւն ե-ղի՛ր. պա - լաս. աչ - քըդ խո՛ւկի ա - ըա.

քոն թող գա Գախ-շուն աչ - քե-րուդ վը-րա.

իմ պա-լաս. օ - ըրր. օ - ըրր ու Գա - Գի.

իմ ա-նու - շի-կիս քու - ցը կը տա - Գի.

իմ պա - լաս, օ - ըրր, օ - ըրր ու - Գա-Գի.

իմ ա - Գու - շի - կիս քու - ցը կը տա-Գի:

Քո՛ւն եղի՛ր, պալաս, աչքըդ խուփ արա՞,
Քուն թող գա նախշուն աչքերուդ վըրա.
Իմ պալաս, օրոր, օրոր ու նանի,
Իմ անուշիկիս քունը կը տանի:

Մալի հիլունցներ կախիլ են ես ալ,
Նագար չիս առնուլ, քո՛ւն եղիր, մի՛ լալ.
Իմ պալաս, օրոր, օրոր ու նանի,
Իմ անուշիկիս քունը կը տանի:

Աս քանի՞ մորըդ անքուն աչքովը
Անցիլ է օրեր օրոցքիդ քովը.
Իմ պալաս, օրոր, օրոր ու նանի,
Իմ անուշիկիս քունը կը տանի:

Օրոցքըդ օրիմ, օրով բոյ քաշիս,
Մըղկըտած ծանով սիրտըս չի մաշիս.
Իմ պալաս, օրոր, օրոր ու նանի,
Իմ անուշիկիս քունը կը տանի:

Դուն ալ քո՛ւն եղիր, ինձի ալ քուն տուր,
Սուրբ Աստվածամայր, պալիկիս քուն տուր.
Իմ պալաս, օրոր, օրոր ու նանի,
Իմ անուշիկիս քունը կը տանի:

ՅՐԱՐՔԻ ԵՐԷ

Խոսք՝ Գ. ՄԱՅԱՆԻ

Երաժշտ.՝ Գ. ԳԵՂԱՐՅԱՆ

Մախար

Թող թեզ ծածկեմ, անգին լա-լաս, օ - թո - թեմ՝ թը - Յի.
 օ - թը մըթ-ճեց, լու - սիճճ ե-լավ, գի - շեր է հի - մի.

Թող թեզ ծածկեմ, անգին լալաս,
 Օրորեմ՝ քնիր.
 Օրը մթճեց, լուսիճճ ելավ,
 Գիշեր է հիմի:

Արևն արդեն գնաց հոգնած
 Զճեց մոր գրկում,
 Դու դեռ արթուն, աչքերդ բաց՝
 Խոսում ես, երգում:

Զամին մճջեց, ծիտ ու ծղրիդ
 Զճել են մուշ-մուշ
 Մեռնեմ լեզվիդ, վարդ ծիծաղիդ,
 Զքիր, իմ անուշ:

Վաղը նորից արև կգա,
 Բեզ համար նոր օր.
 Մոպ է, լալաս, քնիր հիմա,
 Բեզ օրոր, օրոր...

ԵՐԳԵՐԻ ԼԵՂԻՆԱԿՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԼԱԿԻՐՃ
ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ռ. Պատկանյան—«Արաքսի արտասուքը», երաժշտությունը Պետրոս Աֆրիկյանինն է (1854—1908): Սա եղել է բժիշկ, ապա երգիչ: Կրել է Պիետրո Սաչինարի անունը: Երգն առաջին անգամ տպագրվել է 1890 թ. Մոսկվայում, որի շապիկը և առաջին էջը գետեղված է Ռ. Պատկանյանի «Երկերի ժողովածու»-ի առաջին հատորի 57 էջում, 1963 թ.:

Նույն Ռ. Պատկանյանի «Քաջ Կարդան Մամիկոնյանը» վիպասանության հատված «Լոեց» երգի երաժշտության հեղինակն է՝ Ն. Շահլամյանը:

Ն. Ռուսինյանի «Կիլիկիա» բանաստեղծության երաժշտության հեղինակը Գաբրիել Երանյանն է (1827—1862), որը Տ. Չուխաջյանի հետ Կոստանդնուպոլսում հրատարակել է «Քնար հայկական» երաժշտական պարբերաթերթը:

Գ. Երանյանի գրչի արգասիքն է Եան Լ. Միրզա-Վանանդեցու «Հաստան» հանրահայտ երգը, որը վերագրվել է Կոմիտասին: Մինչդեռ Կոմիտասը այս երգը միայն ներդաշնակել է:

Մ. Պեշիկթաշլյան—«Եղբայր եմք մեք»-ի երաժշտությունը պատկանում է իտալացի երգահան՝ Կ. Ֆոսքինիին, որը որոշ ժամանակ ապրելով Կ. Պոլսում, ջանասիրաբար թղթակցել է «Քնար հայկական» պարբերաթերթին:

«Ջեյթունցոց քալերգ»-ի խոսքը Լ. Չաքըրյանինն է, իսկ երաժշտությունը՝ Տ. Չուխաջյանինը: Սակայն ժամանակի ընթացքում այն անջատվելով օպերետից, դարձել է ինքնուրույն երգ:

Իտալացի երգահան Պիետրո Բիանկինին որպես իտալերենի և երաժշտության դասատու, աշխատել է Կենետիկի Ռաֆայելյան վարժարանում: Լինելով Ղևոնդ Ալիշանի մտերիմն ու բարեկամը՝ նրա «Օճ անդր յառաջ» բանաստեղծության վրա գրել է մեզ հայտնի «Բամ փորոտան» երգի երաժշտությունը, իսկ Բարսեղ Կանաչյանը մեծ վարպետությամբ այն վերածել է քառաձայն խմբերգի՝ մեներգով:

Ավ. Իսահակյանի «Դարդս լացեք» բանաստեղծությունը եղանակավորել է մանկավարժ Հմայակ Միքյանը (1881—1968): Ավ. Իսահակյանի մեկ այլ՝ «Օտար ամալի» բանաստեղծության հիման վրա գրված երաժշտությունը Ա. Մսրյանիցն է: Ավ. Քալանթարն է Ռաֆֆու «Հասոյի երգը» («Արորի երգ») բանաստեղծության երաժշտության հեղինակը, իսկ Սակար Եկմալյանը այն ներդաշնակել է:

Ղ. Աղայանի «Մանուշակ» մանկական բանաստեղծության երաժշտությունը պատկանում է Արշակ Տեր-Հովսեփյանից: Ավ. Ծատուրյանի «Մոլար բլբուլ»-ի երաժշտության հեղինակն է Եղիշե Բաղդասարյանը (1880—1919):

Մեր շարադրած այս ուղղումները հիմնված են հավաստի աղբյուրների վրա և լիովին համոզված ենք, որ առիթ չի լինի երկմտելու:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒ ԹՅՈՒՆ

Կազմողի կողմից	3
Ազատ աստվածն	5
Ալազյոզ աչերդ	7
Ալազյազ	9
ԽՍԿԻ ծառ	11
Ա՛խ իմ ճամփես	12
Ա՛խ տվեք ինձ	14
Աղջի բախտավոր	16
Ամայի տակից	18
Այ վարդ	20
Աճոր	22
Աճդրանքիկից	24
Աճուշ Հովիկ	25
Ասում են ուրից	27
Արաքսի արտասուքը	29
Արդյոք ո՛րն ես	31
Արի իմ սոխակ	34
Բինգյոլ	36
Գարնան օրեր	37
Գարուն	39
Գարուն ա	41
Դարդս լացեք	42
Դու Շորից եկել ես	44
Եղբայր եմք մեք	46

Ես բլբուլ եմ	49
Ես սարեմ կուգայի	51
Երագ	53
Երբ ակեկո՞	55
Երգ հայրենի	57
Զեյթունցոց քայլերգը	59
Զարթիր, սիրտ իմ	61
Էլ չկան ինձ համար	63
Թաղումն քաջորդույն	64
Իմ յարը	66
Իմ մահը	67
Իմ ցավը	69
Ինձ մի խնդրիր	70
Լե, լե, յաման	72
Լեբլեբիջների խմբերգը	74
Լոեց	77
Լուսնակ գիշեր	79
Ծիծեռնակ	80
Ծիրանի ծառ	82
Ծովակ	85
Ծովափին	87
Ծովի երգը	89
Կանչե կոունկ	91
Կիլիկիա	93
Կոունկ	95
Համեստ աղջիկ	97
Հայաստան	99
Հայոց աղջիկներ	102
Հասոյի երգը	105
Հին գալլա	107
Հույս	109
Հախարակ	110

Մանկալ	112
Մանուշակ	114
Մայրիկիս	116
Մենակ ճամփորդ եմ	118
Մի լար, բլբուլ	120
Մոկաց Միրզա	122
Յար Գազանի	124
Ով հայոց աշխարհ	127
Ռ՛վ մեծասքանչ դու լեզու	128
Ռոսկան ախպեր	131
Չինար ես	133
Պար Գավաստյաց	135
Պլպուլն ավարայրի	137
Պճինկր	139
Չան յարո ջան	141
Սարեն կուգա ձիավոր	143
Սարերը ման եմ եկել	144
Սարերի հովին մեռնիմ	145
Սև աչեր	147
Սև կաքավիկ	149
Սև մութ ամպեր	150
Սիրեցի յարս տարան	152
Սիրունիս	153
Սիրուն գարուն	156
Վայրի ծաղիկ	158
Վարդը	160
Տավորիկի կտրիճ	162
Տարագրին	165
Տեր, կեցո դու զհայս	167
Յայգերգ	169
Ուրին	171
Քույր իմ Գազելի	173

ՄԻՐՎԱԾ ԵՐԳԵՐ

Հրատ. խմբագիր՝ Լ. Աստվածատրյան
Նկարիչ՝ Կ. Տիրատուրյան
Գեղ. խմբագիր՝ Օ. Ասատրյան
Տեխ. խմբագիր՝ Վ. Խալաթյան
Վերստուգող սրբագրիչ՝ Լ. Թումադյան

Հանձնված է արտադրության 5/V 1970 թ.:
Ստորագրված է տպագրության 9/II 1971 թ.:
Թուղթ տպագրական № 1 70×108 1/32, տպագ. 6,0 մամ., = 8,4
պայմ. մամ., հրատ. 8,6 մամ.:
Պատվեր 760: ՎՖ 08112: Տիրած 50000: Գինը՝ 1ռ. 20կ.:
«Հայաստան» հրատարակչություն, Երևան—9, Տերյան 91:
Հայկական ՍՍՀ Սինիստրների սովետի մամուլի պետական
կոմիտեի պոլիգրաֆարդյունաբերության վարչության Հակոբ
Մեղապարտի անվան պոլիգրաֆկոմբինատ, Երևան—9,
Տերյան 91: